

รายงานผลการติดตาม การดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานผลการติดตาม
การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ 2562

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 ได้ให้ความเห็นชอบ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ที่ดำเนินการจัดทำโดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) เดิม (ระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2562) โดยความร่วมมือของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยให้ใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ และให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณา นำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับใหม่ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล และรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพตามมาตรฐาน รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระดับปฐมวัย เป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สำหรับการนำ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” สู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ และรายละเอียดการพิจารณา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ โดยปี 2562 สำนักงานฯ ได้ดำเนินการ สร้างความรู้ความเข้าใจมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมมอบคู่มือมาตรฐานฯ แก่กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค

ดังนั้น เพื่อให้การนำ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” สู่การปฏิบัติ เป็นไปอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ จึงได้ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐาน เพื่อให้ทราบถึงผลการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อรวบรวมข้อมูลและจัดทำเป็น “รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562” เสนอคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระดับปฐมวัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฯ ฉบับนี้จะสะท้อนถึงผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อหาแนวทางในการขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานร่วมกันต่อไป

(นายสุภัทร จำปาทอง)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 เห็นชอบให้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นมาตรฐานกลางของประเทศ เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นระยะ หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จึงถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน และจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21

สำหรับการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สู่การปฏิบัตินั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ และรายละเอียดการพิจารณา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ โดยปี 2562 ได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมมอบคู่มือมาตรฐานฯ แก่กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค พร้อมทั้งผลิตนิตยสารการเคลื่อนที่สำหรับใช้ในการจัดประชุมทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค และจัดทำคลิปวีดิทัศน์แนะนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเพื่อเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น เพื่อให้การนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ จึงได้ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานฯ เพื่อให้ทราบถึงผลการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อจะรวบรวมเป็นข้อมูลเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สรุปผลการติดตามฯ ได้ดังนี้

ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562

จากการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562 แบ่งเป็น 1) ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 2) ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รายละเอียดดังนี้

ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตอบแบบสำรวจฯ จำนวน 14 แห่ง จากที่ส่งไปจำนวน 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.86 โดยมีหน่วยงานที่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแล จำนวน 11 แห่ง หน่วยงานที่มีจำนวนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมากที่สุด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 26,269 แห่ง รองลงมาคือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 18,810 แห่ง และ 3,273 แห่ง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงจำนวนครูหรือผู้ดูแลเด็ก พบว่ากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีครูหรือผู้ดูแลเด็กมากที่สุด จำนวน 53,900 คน รองลงมาเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 48,570 คน และ 36,020 คน ตามลำดับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีเด็กปฐมวัยในการดูแลมากที่สุด จำนวน 899,527 คน ในขณะที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา

เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มีเด็กปฐมวัยในการดูแล จำนวน 887,880 แห่ง และ 611,623 แห่ง ตามลำดับ

จากการสำรวจพบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่จัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (10 หน่วยงาน) โดยหน่วยงานส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมประชุมวิชาการ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” จัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ครั้งที่ 1 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 ณ โรงแรมรอยัลซิติ้ จ.กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 หน่วยงาน และมีหน่วยงานที่มีการจัดประชุมให้คำแนะนำเกี่ยวกับ “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เพียง 6 หน่วยงาน ในขณะที่มีหน่วยงานได้ใช้ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ แล้ว จำนวน 8 หน่วยงาน

โดยหน่วยงานส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถดำเนินการได้ทันที แต่มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที โดยทั้ง 8 หน่วยงานมีการติดตามการดำเนินงานตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด

มาตรการหรือแนวทางที่หน่วยงานใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัดได้ดำเนินการตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ได้แก่ 1) จัดอบรมชี้แจงทำความเข้าใจ และให้ความรู้เกี่ยวกับ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 2) ติดตาม ตรวจสอบ อย่างใกล้ชิด 3) ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนโดยการประกาศนโยบายที่ชัดเจน สนับสนุนด้านวิชาการ สนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงานพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด 4) กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งใช้มาตรฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่ปี 2562 และ 5) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการดำเนินการวิธีการดาวน์โหลดเอกสารและวิธีใช้งานในเบื้องต้น ผ่านช่องทางเว็บไซต์ และตั้งกลุ่มไลน์ให้คำแนะนำ

ผลการติดตามการดำเนินงานตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด พบว่า 1) มีการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่เป็นรูปธรรมและผลการประเมินตนเองดีขึ้น 2) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ยังไม่สอดคล้องกัน เช่น แรกเกิด – 2 ปี, แรกเกิด – 3 ปี 3) ควรแจกเอกสาร “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ในรูปแบบรูปเล่ม เนื่องจากสามารถนำมาใช้งานได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว 4) ต้องใช้เวลาในการ

พัฒนา ปรับปรุง ให้บรรลุผลสำเร็จ 5) ยังขาดทรัพยากรด้านครูที่ต้องการให้สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้คำแนะนำ ความรู้ และการปฏิบัติ และ
6) อยู่ระหว่างให้บันทึกข้อมูลในระบบ

จากการสำรวจความเหมาะสมของจำนวนตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้ย่อยในมาตรฐาน
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ทุกหน่วยงานเห็นว่าการแบ่ง
มาตรฐานเป็น 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และเล่นเพื่อพัฒนา
เด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมแล้ว

ในส่วนของจำนวนตัวบ่งชี้ / ตัวบ่งชี้ย่อย พบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่เห็นว่า มาตรฐาน
ด้านที่ 1 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ / 26 ตัวบ่งชี้ย่อย มาตรฐานด้านที่ 2 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ /
20 ตัวบ่งชี้ย่อย และมาตรฐานด้านที่ 3 ก) แรกเกิด ถึง 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) จำนวน
2 ตัวบ่งชี้ / 7 ตัวบ่งชี้ย่อย และมาตรฐานด้านที่ 3 ข) 3 ปี ถึง 6 ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้น ป.1)
จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ / 22 ตัวบ่งชี้ย่อยนั้นเหมาะสมแล้ว แต่มีบางหน่วยงานเห็นว่าจำนวนตัวบ่งชี้ /
ตัวบ่งชี้ย่อยยังไม่เหมาะสม เนื่องจากมีตัวบ่งชี้มากเกินไป และไม่เป็นไปตามแนวทางการประเมิน
แบบองค์รวม

โดยหน่วยงานต้นสังกัดมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ 1) ควรรวบตัวบ่งชี้ให้น้อย
แต่ครอบคลุม 2) ควรขยายผลไปยังหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กรมอนามัย โดยสถาบันพัฒนา
อนามัยเด็กแห่งชาติ จัดทำโครงการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ร่วมกับศูนย์อนามัย
ที่ 1 - 12 และ อสม. 3) คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรพิจารณาการบูรณาการ
ในการส่งเสริมและพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้เท่าเทียมกับของสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
และ 4) การเข้าใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของ
กรมกิจการเด็กและเยาวชน ควรเข้าใช้งานได้ง่าย เนื่องจากรหัสผ่านและการเข้าถึงข้อมูล
มีปัญหามาก ระบบยังไม่พร้อมใช้และไม่สามารถรองรับการใช้งานได้ในภาพรวม

ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของ
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า มีผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 524 คน จากที่ส่งไปจำนวน
895 ชุด คิดเป็นร้อยละ 58.55 ผู้ตอบแบบสำรวจ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.56
มีอายุมากกว่า 50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 23.47 รองลงมาเป็นอายุช่วง 41 - 45 ปี, 46 - 50 ปี
และ 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.33, 18.32 และ 17.75 ตามลำดับ โดยสังกัดกรมส่งเสริม

การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มากที่สุด ร้อยละ 57.25 รองลงมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ร้อยละ 20.99 และ 8.40 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 54.20 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 41.79 ส่วนมากเป็นครูปฐมวัย (ร้อยละ 75) มีประสบการณ์ทำงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 66.98 โดยในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาเคยได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ร้อยละ 63.17 แต่ไม่เคยเข้าร่วมประชุมวิชาการ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” จัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 82.82 และหน่วยงานต้นสังกัดไม่มีการจัดประชุมให้คำแนะนำเกี่ยวกับ “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ร้อยละ 55.92

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนมากทราบว่า มี “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ ร้อยละ 81.68 โดยทราบจากช่องทางหนังสือแจ้งจากหน่วยงานต้นสังกัด, เอกสารแจกในการประชุมวิชาการ และ website คิดเป็นร้อยละ 33.40, 16.22 และ 15.27 ตามลำดับ โดยมีผู้ใช้ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ ร้อยละ 69.08 โดยผู้ที่ไม่ได้ใช้ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ให้เหตุผลว่า 1) รอคอยประเมินรอบ 4 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน : สมศ.) 2) อยู่ระหว่างการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน และจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา 3) ยังไม่ทราบแนวทางการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างชัดเจน 4) ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนที่จะประกาศมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และ 5) ไม่ได้รับเอกสารมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับสมบูรณ์

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พบว่า ในทุกตัวบ่งชี้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่สามารถทำได้ เมื่อพิจารณามาตรฐานในแต่ละด้าน มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทำได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.51 รองลงมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย และตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 86.26 และ 84.35 ตามลำดับ มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ทำได้ในตัวบ่งชี้

ที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ - สังคม ปฏักฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี ร้อยละ 95.61 รองลงมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ร้อยละ 95.42 และการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ร้อยละ 91.98 ส่วนมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสามารถทำได้มากที่สุด ร้อยละ 93.51 ถัดมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ และตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 92.75 และ 92.18 ตามลำดับ

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พบว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เมื่อพิจารณามาตรฐานในแต่ละด้าน โดยมาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการมากที่สุด ร้อยละ 38.17 รองลงมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ร้อยละ 35.31 และ 32.63 ตามลำดับ มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไปมากที่สุด ร้อยละ 29.77 รองลงมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร และตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ร้อยละ 28.44 และ 27.86 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมากที่สุด ร้อยละ 28.24 ถัดมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ และสร้างสรรค์ และตัวบ่งชี้ที่ 3.7 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี ร้อยละ 25.57 และ 25.00 ตามลำดับ

ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของมาตรฐานในแต่ละตัวบ่งชี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าการแบ่งมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็น 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสม และจำนวนตัวบ่งชี้ / ตัวบ่งชี้ย่อยเหมาะสม โดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอยากให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ หรือสนับสนุน ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ มีการจัดอบรมความรู้ใหม่ ๆ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยแก่ครูและผู้ดูแลเด็ก เช่น มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ DSPM การกระตุ้นพัฒนาการ ฯลฯ เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการดูแลเด็ก ร้อยละ 50 รองลงมาเป็นจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน และช่วยเหลือในการพัฒนาด้านการศึกษาปฐมวัยในทุก ๆ ด้าน เช่น บุคลากร สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน จัดซื้อของเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และจัดบุคลากรที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุกปีและอาคารสถานที่ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สัดส่วนครูต่อเด็กเหมาะสมเพียงพอ อยากให้มีการดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างจริงจัง ร้อยละ 15.19 และ 10.76 ตามลำดับ

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

ปัญหา/อุปสรรค

- การจัดเก็บข้อมูลตามมาตรฐานฯ มีเครื่องมือ และแบบฟอร์มต่าง ๆ มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เน้นการดูแลเด็ก
- มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ควรมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น พัฒนาการเด็กในหลักสูตร กำหนดไว้ 4 ด้าน แต่ในมาตรฐานฯ กำหนดไว้ 5 ด้าน
- ขาดการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุง
- ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้รับผิดชอบยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง
- บุคลากรบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ
- การกรอกข้อมูลในระบบการประเมินออนไลน์ ตามมาตรฐานฯ มีความยุ่งยาก และซ้ำซ้อนกับการรายงานต้นสังกัด นอกจากนี้ระบบยังไม่เสถียรทำให้การกรอกข้อมูลติดขัด

ข้อเสนอแนะ

- มีหน่วยงานกลาง ไว้สำหรับคอยช่วยเหลือคณะครูที่พบเจอปัญหาด้านต่าง ๆ คอยสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา
- ควรมีแบบฟอร์มสำเร็จรูปให้คุณครูสามารถนำไปใช้ได้สะดวก และจัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการผลิตเอกสาร
- ควรจัดอบรมให้กับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ วิธีการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีมาตรฐานฯ และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด

ปัญหา/อุปสรรค

- อัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กไม่เหมาะสมต่อจำนวนเด็ก (จำนวนครูน้อยเกินไป)
- ครูมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามที่มาตรฐานกำหนด (ครูไม่จบการศึกษาปฐมวัย)
- ค่าตอบแทนของครู/ผู้ดูแลเด็กไม่เหมาะสมกับวุฒิการศึกษาที่จบ
- สถานภาพครู/ผู้ดูแลเด็กยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ ทำให้ไม่ได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เหมาะสม ทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน
- อยากให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฟรี เพื่อให้ครูได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมและเข้าใจวิธีการดำเนินงานและนำมาปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

- ปรับคุณวุฒิครู/ผู้ดูแลเด็กให้ตรงกับสาขาอนุบาล/ปฐมวัย โดยจัดอบรมหรือให้เรียนเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มวุฒิหรือได้รับประกาศนียบัตร
- ควรจัดอบรมให้ความรู้ก่อนที่จะนำมาตรฐานมาใช้ เพื่อจะได้เป็นแนวทางเดียวกัน และวิธีคิดร้อยละจะได้ตรงกัน
- อยากให้มีการจัดอบรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้กับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่มีวุฒิสถาษาการศึกษาปฐมวัย

1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

ปัญหา/อุปสรรค

- โครงสร้างอาคารเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ได้มาตรฐานฯ ตามที่กำหนด
- ควรพัฒนาสภาพแวดล้อมน่าอยู่เหมาะสมปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีอาคารเรียนปฐมวัยแยกเป็นเอกเทศ เพื่อความเหมาะสม ปลอดภัย ทุกด้านทั้งภายใน ภายนอก เครื่องเล่น และมีรั้วรอบขอบชิด
- ควรมีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน มีจำนวนเพียงพอ สะอาด เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก
- ควรมีสวนเด็กเล่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
- ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และสนับสนุนวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุเพลิงไหม้ และฝึกซ้อมแผนอพยพให้กับครูและบุคลากรทุกคนให้เสมือนเกิดเหตุจริง

1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

ปัญหา/อุปสรรค

- บุคลากรในสถานศึกษาขาดความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลและฝึกช่วยชีวิตเบื้องต้น (CPR)
- พื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมของเด็ก ห้องเรียนมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัย และมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน
- ระบบสุขาภิบาล ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่สำหรับทำภารกิจส่วนตัวยังไม่ถูกสุขลักษณะและไม่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับนักเรียน เช่น อ่างสำหรับการแปรงฟัน/ล้างมือ สถานที่ประกอบอาหาร/เตรียมอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีพื้นที่สำหรับแยกเด็กป่วย (ห้องพยาบาล)
- ควรจัดพื้นที่ใช้สอยในห้องเรียนเป็นสัดส่วนอย่างเหมาะสม สะอาด และปลอดภัย

1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

ปัญหา/อุปสรรค

- ผู้ปกครองเด็กขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรมและส่งเสริมการทำกิจกรรมของโรงเรียน
- ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรปฐมวัยและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามวัยอย่างเหมาะสม
- ผู้ปกครองไม่ตระหนัก ไม่ยอมรับ และไม่เห็นความสำคัญในความผิดปกติของพฤติกรรมเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

- มีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในเรื่องความสำคัญและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามวัยอย่างเหมาะสม

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

ปัญหา/อุปสรรค

- ครูยังขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
- ครูขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ (เรียนร่วม)

- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นในห้องเรียน

- ขาดวิธีการในการเตรียมความพร้อมของเด็กในระยะเวลาเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป ส่วนใหญ่เป็นการตีเพื่อสอบเข้า ป. 1 และให้เขียนตัวอักษรได้

ข้อเสนอแนะ

- ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม
- ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ครูในการสร้าง การเลือกใช้สื่อ และจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทักษะให้กับเด็กอย่างเหมาะสม

- เด็กควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป็นรายหัวเท่าเทียมกันทุกสังกัดทั่วประเทศ

- สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจหลักสูตรปฐมวัยระหว่างครูระดับปฐมวัยและครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อปรับทัศนคติที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน

- สร้างความตระหนักเรื่องการเตรียมความพร้อมเด็กในระยะเวลาเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป โดยผลักดันให้มีนโยบายและการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

ปัญหา/อุปสรรค

- เด็กมีปัญหาฟันผุมาจากที่บ้าน ทำให้โรงเรียนไม่ผ่านตัวบ่งชี้
- เด็กมีภาวะโภชนาการไม่เหมาะสม เช่น เด็กมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนด เด็กมีน้ำหนักเกินเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

- เด็กไม่กล้าแสดงออก
- เด็กขาดความมั่นใจ และการมีจิตอาสาในการทำงานเพื่อส่วนรวม
- เด็กขาดทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสม เด็กใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นหลัก เด็กที่เป็นชาวไทยภูเขาไม่เข้าใจภาษาไทยในการสื่อสาร เด็กไม่พูดคำลงท้าย (ครับ/ค่ะ)

- เด็กมีพฤติกรรมและค่านิยมที่ไม่เหมาะสม ไม่แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ ขาดคุณธรรม จริยธรรม ด้วยปัจจุบันพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านทั้งคู่ทำให้เด็กขาดการชี้แนะ อบรมสั่งสอนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

- สร้างความรู้ความเข้าใจ แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูผู้ดูแลเด็กในการดูแลส่งเสริม และพัฒนาเด็กตามวัยอย่างเหมาะสม

- ควรมีการพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงคุณธรรม จริยธรรมด้วย

การติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด

นอกจากการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้แบบสำรวจฯ แล้วนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดประชุมติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดขึ้น เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2563 เวลา 08.30 – 13.30 น. ณ โรงแรมรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด 2) สืบหาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด และ 3) เพื่อวางแผนติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563 มีผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัดเข้าร่วมการประชุมทั้งหมด 19 หน่วยงาน จำนวน 60 คน ผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมาดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดทุกแห่งนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติใช้เป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป พร้อมทั้งได้มีการจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (SAR) ประจำปี พ.ศ. 2562

ในส่วนของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบประเมินออนไลน์) ปี 2561 และมีการอบรมมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนในการสำรวจและดำเนินงานในระบบพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีการส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ครบ 100% โดยการบันทึกข้อมูลลงในระบบของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

สำหรับของกรุงเทพมหานคร มีการอบรมการประเมินการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันและสำนักพัฒนาสังคมด้วย รวมถึงมีการส่งเสริมให้พี่เลี้ยงเด็กศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ระบบประกันคุณภาพภายใน โดยใช้ระบบ SAR Online นอกจากนี้มีโครงการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร อบรมเชิงปฏิบัติการ

แนะแนวเทคนิควิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร การอบรมเชิงปฏิบัติการดูแลเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้กับศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร

โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่เข้าร่วมประชุมมีแผนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อนำมารายงานต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ค
สารบัญ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 กลุ่มเป้าหมาย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 สาระสำคัญของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	7
บทที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	15
3.1 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์	15
3.2 การสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อนำสู่การปฏิบัติ	16
บทที่ 4 ผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562	21
4.1 แนวทางการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562	21
4.2 ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562	22
- ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	22
- ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด	59
5.1 ผลการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562	62
5.2 ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ 2562	63
5.3 แผนการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ 2563	93
เอกสารอ้างอิง	95
ภาคผนวก	96

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา (1) กำหนดให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ดังนั้น รัฐบาลจึงให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะช่วงปฐมวัย ซึ่งถือเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคอนให้มีความสมบูรณ์

ปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปี ที่มีพัฒนาการไม่สมวัยเป็นจำนวนมาก นับเป็นวิกฤตร้ายแรงต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างประเทศให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในสภาพสังคมปัจจุบันที่บิดา มารดา และผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความจำเป็น ต้องพาเด็กปฐมวัยไปรับบริการการดูแลและพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีคุณภาพแตกต่างกันมาก ระหว่างกลุ่มมีโอกาสกับกลุ่มด้อยโอกาส ระหว่างการจัดการศึกษาแบบเร่งเรียนจนเกิดภาวะเครียดกับแบบละเอียด ความเอาใจใส่ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนทั้งจากมุมมองของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์และการปฏิรูปการศึกษา

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีหน่วยงานภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น เอกชนจัดบริการดูแล พัฒนา และจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในหลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินแตกต่างกันตามภารกิจของหน่วยงาน แม้จะมีการจัดทำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พ.ศ. 2554 แต่ในทางปฏิบัติสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการใช้มาตรฐานหลากหลายจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เน้นการประเมินตามภารกิจของหน่วยงาน อีกทั้งมาตรฐานเดิมมีข้อจำกัดที่ครอบคลุมเฉพาะเด็กอายุ 2 - 5 ปี เท่านั้น ไม่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จึงต้องใช้หลายมาตรฐานทำให้ผู้ปฏิบัติสับสนทำงานซ้ำซ้อน และไม่ได้นำผลการประเมินไปพัฒนาเท่าที่ควร

ความก้าวหน้าในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีหน่วยงานร่วมกันดำเนินงานอย่างหลากหลาย เช่น การเพิ่มโอกาสให้ครู ผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาปฐมวัย การมีโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ ครบคลุมทั่วประเทศ การมีมาตรฐานความปลอดภัย การบูรณาการงานภายในกระทรวง และการบูรณาการงานของ 4 กระทรวงหลัก ตลอดจนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและให้การศึกษาที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำมาตรฐานกลาง ที่ทุกภาคส่วนจะใช้ร่วมกันได้

การจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ดำเนินการโดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในรูปของคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ว.) (พ.ศ. 2558 – 2562) จำนวน 3 คณะ ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย 2) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำของการเลี้ยงดู การพัฒนา และการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย และ 3) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำของการเลี้ยงดู การพัฒนา และการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยสำหรับโรงเรียนอนุบาล และคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) จำนวน 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจปรับปรุงร่างมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน และ 2) คณะอนุกรรมการประสานและส่งเสริมการพัฒนาเด็ก โดยแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติฉบับปรับปรุงรวมทั้งสิ้น 5 คณะ โดยมีรองศาสตราจารย์นิตยา คชภักดี เป็นผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขึ้นเป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกันในการประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา เป็นการปรับกระบวนการให้ใช้เด็กเป็นที่ตั้งของการกำหนดมาตรฐาน คำนึงถึงการตอบสนองต่อสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ ซึ่งถือเป็นการวางรากฐานการพัฒนามนุษย์แทนการใช้บริบทหรือหน่วยงานต้นสังกัดเป็นที่ตั้ง การมีมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับเดียวเป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานร่วมจัดทำ ร่วมใช้เป็นหลักประเมินการดำเนินงานให้เป็นแนวทางเดียวกันและประสานงาน เพื่อมุ่งเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องและตอบสนองต่อการบูรณาการงานพัฒนาเด็กปฐมวัยของ 4 กระทรวงหลักและอีกหลายหน่วยงาน ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบูรณาการความร่วมมือการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (กลุ่มเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุ) เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของเด็กปฐมวัย สร้างรากฐานที่แข็งแรงของพลเมืองคุณภาพต่อไป

สำหรับการจัดทำ (ร่าง) มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการ ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นอกจากนี้ผลการวิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานคุณภาพของอาเซียน มาตรฐานความปลอดภัย คู่มือเฝ้าระวังคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการ DSPM เป็นต้น ถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติด้วย

หลังจากจัดทำ (ร่าง) มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติแล้วเสร็จ คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) (พ.ศ. 2558 – 2562) ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 เห็นชอบให้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางของประเทศใช้แทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554) เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จึงถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน และจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21

นอกจากนี้ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงานที่มีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพของภูมิภาคอาเซียนฯ ทั้งนี้ หากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีศักยภาพการให้บริการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานนี้ สามารถพิจารณาเพิ่มเติมเกณฑ์ดังกล่าวได้ตามบริบท เช่น สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กเอกชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลทั้งรัฐและเอกชน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม แม้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเดิมจะหมดวาระลงแล้ว แต่พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยหนึ่งในอำนาจหน้าที่คือ การกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่ได้ดำเนินการมาแล้ว ดังนั้น การขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพการดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐานทั้งประเทศ

สำหรับการนำ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” สู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ เกณฑ์และรายละเอียดการพิจารณา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ โดยปี 2562 ได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมมอบคู่มือมาตรฐานฯ แก่กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค

ดังนั้น เพื่อให้การนำ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” สู่การปฏิบัติ เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ จึงได้ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐาน เพื่อให้ทราบถึงผลการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อจะรวบรวมเป็นข้อมูลเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
- 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม และมีการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ
- 2) ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถนำไปกำหนดทิศทางและกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยของรัฐให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในอนาคตได้

1.4 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง สถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ และการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยครอบคลุมตั้งแต่ทารกแรกเกิดถึง 6 ปี หรือก่อนเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชื่อหลากหลายรวมทุกสังกัดในประเทศไทย ได้แก่

- 1) กระทรวงมหาดไทย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
- 3) กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน (สำนักพัฒนาสังคม) สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน (สำนักอนามัย) และโรงเรียนอนุบาล (สำนักการศึกษา)
- 4) กระทรวงสาธารณสุข : ศูนย์เด็กเล็กในโรงพยาบาล
- 5) กระทรวงศึกษาธิการ : โรงเรียนอนุบาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) และโรงเรียนอนุบาลเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน)
- 6) หน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงเรียนอนุบาลสาธิตในมหาวิทยาลัย กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิ และองค์กรเอกชน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“เด็กปฐมวัย” หมายถึง เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายรวมถึงทารกในครรภ์มารดา และเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายถึง สถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ และการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยครอบคลุมตั้งแต่ทารกแรกเกิดถึง 6 ปี หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชื่อหลากหลายรวมทุกสังกัดในประเทศไทย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนอนุบาลรัฐ/เอกชน สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์เด็กเล็กในโรงพยาบาล โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล ฯลฯ

“มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 ให้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (จำนวน 5 ตัวบ่งชี้/ 26 ข้อ) มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (จำนวน 5 ตัวบ่งชี้/ 20 ข้อ) และมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็น 3 ก แรกเกิด ถึง 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) (จำนวน 2 ตัวบ่งชี้/ 7 ข้อ) และ 3 ข 3 ปี ถึง 6 ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) (จำนวน 7 ตัวบ่งชี้/ 22 ข้อ)

บทที่ 2

สาระสำคัญของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่

- มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - จำนวน 5 ตัวบ่งชี้/ 26 ข้อ
- มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - จำนวน 5 ตัวบ่งชี้/ 20 ข้อ
- มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย
 - 3 ก แรกเกิด ถึง 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้/ 7 ข้อ
 - 3 ข 3 ปี ถึง 6 ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) จำนวน 7 ตัวบ่งชี้/ 22 ข้อ

สาระของมาตรฐานแต่ละด้าน มีดังนี้

มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.1.1 บริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ
- 1.1.2 บริหารหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.1.3 บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.2.1 บริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ
- 1.2.2 ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/หัวหน้าระดับปฐมวัย/ผู้ดำเนินงานกิจการ มีคุณวุฒิ/คุณสมบัติเหมาะสม และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

- 1.2.3 ครู/ผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย
มีวุฒิการศึกษา/คุณสมบัติเหมาะสม
- 1.2.4 บริหารบุคลากรจัดอัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กอย่างเหมาะสม
พอเพียงต่อจำนวนเด็กในแต่ละกลุ่มอายุ

เด็ก (อายุ)	อัตราส่วนครู/ผู้ดูแล : เด็ก (คน)	จำนวนเด็กในกลุ่มกิจกรรม
ต่ำกว่า 1 ปี	1 : 3	กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
ต่ำกว่า 2 ปี	1 : 5	กลุ่มละไม่เกิน 10 คน
ต่ำกว่า 3 ปี	1 : 10	กลุ่มละไม่เกิน 20 คน
3 ปี - ก่อนเข้า ป.1	1 : 15	กลุ่มละไม่เกิน 30 คน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.3.1 บริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ
- 1.3.2 โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
- 1.3.3 จัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร
- 1.3.4 จัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัยเหมาะสมกับการใช้งานและเพียงพอ
- 1.3.5 จัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน มีจำนวนเพียงพอ สะอาดเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก
- 1.3.6 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัย
- 1.3.7 จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.3.8 จัดให้มีระบบรับเหตุฉุกเฉิน ป้องกันอัคคีภัย/ภัยพิบัติตามความเสี่ยงของพื้นที่

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.4.1 มีการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก และดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้น
- 1.4.2 มีแผนและดำเนินการตรวจสอบอนามัยประจำวัน ตรวจสอบสุขภาพประจำปี และป้องกันควบคุมโรคติดต่อ
- 1.4.3 อาคารต้องมีพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนตามกิจวัตรประจำวันของเด็กที่เหมาะสมตามช่วงวัย และการใช้ประโยชน์
- 1.4.3 จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน
- 1.4.5 จัดบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งฟัน/ล้างมือให้เพียงพอ สะอาดปลอดภัย และเหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก
- 1.4.6 จัดการระบบสุขาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ปรุงประกอบอาหาร น้ำดื่ม/น้ำใช้ กำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล และพาหะนำโรค
- 1.4.7 จัดอุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคน และดูแลความสะอาดและปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.5.1 มีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็กและการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.5.2 การจัดกิจกรรมที่พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม
- 1.5.3 ดำเนินงานให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.5.4 มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 2.1.1 มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล
- 2.1.2 จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย
- 2.1.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น
- 2.1.4 เลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อม ภายใน – ภายนอก แหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย
- 2.1.5 เฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผล ในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 2.2.1 ให้เด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป รับประทานอาหารที่ครบถ้วนใน ปริมาณที่เพียงพอ และส่งเสริมพฤติกรรมการกินที่เหมาะสม
- 2.2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมในการ ดูแลสุขภาพ ความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน
- 2.2.3 ตรวจสอบสุขภาพอนามัยของเด็กประจำวัน ความสะอาดของร่างกาย ฟันและช่องปากเพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ
- 2.2.4 เฝ้าระวังติดตามการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคล บันทึก ผลภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง
- 2.2.5 จัดให้มีการตรวจสุขภาพร่างกาย ฟันและช่องปาก สายตา หู ตามกำหนด

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ตัวบ่งชี้ย่อย

- 2.3.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ คิดตั้งคำถาม สืบเสาะหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก
- 2.3.2 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลาย ฟัง ฟัง พูด ถาม ตอบ เล่าและ สนทนาตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการ
- 2.3.3 จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านให้เด็กมีทักษะ การดูภาพ ฟังเรื่องราว พูดเล่า อ่าน วาด/เขียน เบื้องต้น ตามลำดับพัฒนาการ โดยครู/ผู้ดูแลเด็กเป็นตัวอย่างของ การพูด และการอ่านที่ถูกต้อง
- 2.3.4 จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่าง ๆ สถานที่ และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและ พัฒนาการ
- 2.3.5 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรม และความเป็นพลเมืองดี ตัวบ่งชี้ย่อย

- 2.4.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก จัด กิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก และ การแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- 2.4.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความสุข แจ่มใส ร่าเริง ได้แสดงออก ด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยผ่านการเคลื่อนไหว ร่างกาย ศิลปะ ดนตรี ตามความสนใจและถนัด
- 2.4.3 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กไปดี มี วินัย ซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของพลเมืองดี รัก ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติด้วยวิธีที่เหมาะสม กับวัย และพัฒนาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อใน ชั้นถัดไป

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 2.5.1 จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองให้เตรียมเด็กก่อนจากบ้านเข้าสู่
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และจัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศ
ให้เด็กค่อยปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร
- 2.5.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับ
ที่สูงขึ้นแต่ละชั้น จนถึงการเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

- สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ก เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.1.1 ก เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมี
บันทึกเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ก เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.2.1 ก เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน
- 3.2.2 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor)
- 3.2.3 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาสมวัย (Fine Motor Adaptive)
- 3.2.4 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา (Receptive Language)
- 3.2.5 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการใช้ภาษาสมวัย (Expressive Language)
- 3.2.6 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม (Personal Social)

● **สำหรับเด็ก อายุ 3 ปี - อายุ 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1)**

**ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม
ตัวบ่งชี้ย่อย**

- 3.1.1 ข เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล
- 3.1.2 ข เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย
- 3.1.3 ข เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ

**ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย
ตัวบ่งชี้ย่อย**

- 3.2.1 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน

**ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
ตัวบ่งชี้ย่อย**

- 3.3.1 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย
- 3.3.2 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย

**ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ
ตัวบ่งชี้ย่อย**

- 3.4.1 ข เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย
- 3.4.2 ข เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา
- 3.4.3 ข เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย

**ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์
ตัวบ่งชี้ย่อย**

- 3.5.1 ข เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ได้สมวัย

- 3.5.2 ข เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย
- 3.5.3 ข เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย
- 3.5.4 ข เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย
- 3.5.5 ข เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.6.1 ข เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสาร ได้สมวัย
- 3.6.2 ข เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จัก ตัวอักษร การคิด เขียนคำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัย และตามลำดับพัฒนาการ
- 3.6.3 ข เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการสมวัย นำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ
- 3.6.4 ข เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.7.1 ข เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัย และแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 3.7.2 ข เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนรวม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย
- 3.7.3 ข เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- 3.7.4 ข เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน

บทที่ 3

แนวทางการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

3.1 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 และให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อแผนแม่บทดังกล่าวมีผลบังคับใช้แล้วนั้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดพิมพ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และคู่มือมาตรฐาน ครั้งที่ 1 จำนวน 5,000 เล่ม และครั้งที่ 2 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ฉบับย่อ) จำนวน 3,000 เล่ม โดยจัดส่งให้กับหน่วยงานที่จัดการศึกษาและดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด โดยมีกลุ่มเป้าหมายดังนี้

- โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- โรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ศูนย์เด็กเล็กในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน และโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร
- โรงเรียนอนุบาลสาธิตของมหาวิทยาลัย
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

เพื่อสร้างการรับรู้และใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าว

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ผลิตนิตยสารการเคลื่อนที่สำหรับใช้ในการจัดประชุมทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค และจัดทำคลิปวิดีโอที่ค้นแนะนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเพื่อเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 การสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อนำสู่การปฏิบัติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดประชุมเพื่อสร้างการรับรู้ถึงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำนวน 4 ครั้ง ให้กับหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อันนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันและสามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

➤ การประชุมวิชาการเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) (พ.ศ. 2558 – 2562) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) เป็นประธานและสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ มีหน้าที่เสนอแนะคณะรัฐมนตรีให้มีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างครบวงจรและประสานงานบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย องค์กรยูนิเซฟประเทศไทย ฯลฯ เพื่อจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขึ้นเป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกันในการประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา เป็นการปรับกระบวนการทศวรรษให้ใช้เด็กเป็นที่ตั้งของการกำหนดมาตรฐาน คำนึงถึงการตอบสนองต่อสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ ซึ่งถือเป็นการวางรากฐานการพัฒนามนุษย์แทนการใช้บริบทหรือหน่วยงานต้นสังกัดเป็นที่ตั้ง การมีมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับเดียว ใช้เป็นหลักประเมินการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางและเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องและตอบสนองต่อการบูรณาการงานพัฒนาเด็กปฐมวัยของ 4 กระทรวงหลัก ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบูรณาการความร่วมมือการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (กลุ่มเด็กปฐมวัยและ

ผู้สูงอายุ) เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของเด็กปฐมวัย สร้างรากฐานที่แข็งแรงของพลเมืองคุณภาพต่อไป

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 มีมติเห็นชอบ (ร่าง) มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยให้ใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศแทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเดิมที่ ครม. มีมติให้ความเห็นชอบไว้เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 และให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับใหม่ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล และรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ ดังกล่าว และให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นระยะหรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงจัดประชุมวิชาการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการกิจในการจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ให้สามารถนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ รองรับระบบการประกันคุณภาพแนวใหม่ได้ และสำนักงานฯ จะติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานดังกล่าวตามมติคณะรัฐมนตรีในลำดับต่อไป โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ 1 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 ณ โรงแรมรอยัลซิติ้ กรุงเทพมหานคร
- ครั้งที่ 2 วันที่ 12 มิถุนายน 2562 ณ โรงแรมวีวิช อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ครั้งที่ 3 วันที่ 17 มิถุนายน 2562 ณ โรงแรมहरรรษา เจบี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ครั้งที่ 4 วันที่ 31 กรกฎาคม 2562 ณ โรงแรมคุ้มภูคำ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงาน/กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค (กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ฯลฯ) เช่น ศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัดศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น รวมประมาณ 954 คน

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุม

☞ *หน่วยงานระดับนโยบาย (Regulator)*

1. ควรเปิดโอกาสให้หน่วยปฏิบัติเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบาย แผน มาตรฐานด้านการศึกษาของชาติ
2. ควรปรับปรุงระบบการจัดสรรอัตรากำลังบุคลากร ครู/ผู้ดูแลเด็ก ที่มีวุฒิการศึกษา โดยเฉพาะด้านปฐมวัย ให้กับหน่วยงานที่มีความต้องการ/ขาดแคลน
3. การกำหนดอัตราบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. สร้างการรับรู้ความเข้าใจให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและภาคีเครือข่าย ดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างทั่วถึง เช่น เผยแพร่ในเว็บไซต์
5. มีการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการคัดกรองเด็กต่างด้าว เพื่อป้องกันโรคติดต่อ
6. การจัดทำแนวทางการพัฒนาช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างวัย 2 - 6 ปี
7. การจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันระหว่างกระทรวงหลัก 4 กระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

☞ *หน่วยงานสนับสนุน (Supporter)*

1. ผู้บริหาร/ผู้ดำเนินกิจการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีคุณวุฒิทางการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขาวิชาเอกปฐมวัย หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง (จิตวิทยา แพทย์ พยาบาล สาธารณสุข)
2. มีความเข้าใจในนโยบายและสถานการณ์ปัจจุบันด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
3. จัดสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และบริหารจัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร
4. การส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการคัดกรองเด็ก เพื่อช่วยเหลือเด็กต่างด้าวที่มีโรคติดต่อ
5. จัดทำโครงสร้าง คุณสมบัติและอัตรากำลังบุคลากรอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อจำนวนเด็ก
6. การบรรจุ แต่งตั้งครู/ผู้ดูแลเด็ก ควรพิจารณาผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาเอกปฐมวัย

7. การนำร่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างวัย 2 - 6 ปี

☞ **หน่วยงานปฏิบัติ (Operator)**

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างวัย 2 - 6 ปี

2. ครู/ผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีวุฒิทางการศึกษาสาขาวิชาเอกปฐมวัย หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง (จิตวิทยา แพทย์ พยาบาล สาธารณสุข) และได้รับใบประกอบวิชาชีพ

3. ครู/ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์การดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยวิธีต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องทุกปี

4. ครู/ผู้ดูแลเด็ก ต้องสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างอิสระ

5. สร้างระบบการคัดกรองเด็กต่างด้าวเพื่อป้องกันโรคติดต่อ

บทที่ 4

ผลการติดตามการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562

สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 ที่เห็นชอบให้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นมาตรฐานกลางของประเทศ และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นระยะ หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สำนักงานฯ จึงได้ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562 โดยจัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำนวน 2 ฉบับ โดยฉบับแรกเป็นการสอบถามหน่วยงานต้นสังกัด และฉบับที่สองเป็นการสอบถามสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีการดำเนินงานดังนี้

4.1 แนวทางการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562

1. วางแผนติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ
2. ออกแบบและสร้างเครื่องมือเพื่อติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
 - สร้างแบบสำรวจเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
3. ส่งแบบสำรวจฯ ทางไปรษณีย์ไปสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ จำนวน 895 ชุด

4. จัดทำหนังสือแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติตามแบบฟอร์มที่กำหนดและตอบแบบสำรวจฯ จำนวน 23 แห่ง

5. วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

6. การจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อพิจารณารายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

7. รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระดับปฐมวัยต่อไป

4.2 ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562

จากการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562 แบ่งเป็น 1) ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 2) ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รายละเอียดดังนี้

ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลของหน่วยงานเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติตอบแบบสำรวจฯ จำนวน 14 แห่ง จากที่ส่งไปจำนวน 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.86 โดยมีหน่วยงานที่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแล จำนวน 11 แห่ง ประกอบด้วย 1) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย 2) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 3) กรุงเทพมหานคร (สำนักงานการศึกษา สำนักงานมัย และสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร) 4) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 5) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 6) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ 7) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ 8) หน่วยงานอื่น ๆ

โดยหน่วยงานที่มีจำนวนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมากที่สุด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 26,269 แห่ง รองลงมาคือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 18,810 แห่ง และ 3,273 แห่ง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนครูหรือผู้ดูแลเด็ก พบว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีครูหรือผู้ดูแลเด็กมากที่สุด จำนวน 53,900 คน รองลงมาเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 48,570 คน และ 36,020 คน ตามลำดับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีเด็กปฐมวัยในการดูแลมากที่สุด จำนวน 899,527 คน ในขณะที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มีเด็กปฐมวัยในการดูแล จำนวน 887,880 คน และ 611,623 คน ตามลำดับ

รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (แห่ง) ครูหรือผู้ดูแลเด็ก (คน) และเด็กปฐมวัย (คน)

ชื่อหน่วยงาน	สังกัด	จำนวน		
		สถานพัฒนา เด็กปฐมวัย (แห่ง)	ครูหรือ ผู้ดูแลเด็ก (คน)	เด็กปฐมวัย (คน)
1. กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น	กระทรวงมหาดไทย	18,810	53,900	887,880
2. เมืองพัทยา		2	45	1,040
3. กรมกิจการเด็กและเยาวชน	กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	1,537	7,417	74,867
4. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร	429	1,486	44,553
5. สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร		10	38	412
6. สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร		292	2,053	22,713
7. สถาบันพัฒนาอนามัยเด็ก แห่งชาติ	กระทรวงสาธารณสุข	2	45	192
8. กรมอนามัย		10	119	589
9. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	กระทรวงศึกษาธิการ	26,269	48,570	899,527
10. สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน		3,273	36,020	611,623
11. กองบัญชาการ ตำรวจตระเวนชายแดน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	216	234	6813

ที่มา: จากการตอบแบบสำรวจการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ 2563 ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อ 31 ธันวาคม 2562

จากการสำรวจพบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่จัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (10 หน่วยงาน) โดยหน่วยงานส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมประชุมวิชาการ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” จัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ครั้งที่ 1 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 ณ โรงแรมรอยัลซิติ้ จ.กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 หน่วยงาน และหน่วยงานมีการจัดประชุมให้คำแนะนำเกี่ยวกับ “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เพียง 6 หน่วยงาน ในขณะที่มีหน่วยงานได้ใช้ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ จำนวน 8 หน่วยงาน

โดยหน่วยงานส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถดำเนินการได้ทันที แต่มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที โดยทั้ง 8 หน่วยงานมีการติดตามการดำเนินงานตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด

รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนการจัดการอบรม การจัดประชุม และการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

รายการ	จำนวน (N=11)
1. หน่วยงานได้จัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย	
- เคยจัดอบรม	10
- ไม่เคยจัดอบรม	1
2. หน่วยงานได้เข้าร่วมประชุมวิชาการ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” จัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	
- เคยเข้าร่วม ครั้งที่ 1 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 ณ โรงแรมรอยัลซิติ้ จ.กรุงเทพมหานคร	9
- ไม่เคยเข้าร่วม	2

ตาราง 2 จำนวนการจัดการอบรม การจัดประชุม และการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=11)
3. หน่วยงานมีการจัดประชุมให้คำแนะนำเกี่ยวกับ “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ”	
- มีการจัดประชุมให้คำแนะนำ	6
- ไม่มีการจัดประชุมให้คำแนะนำ	5
4. หน่วยงานได้ใช้ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ	
- ใช่	8
- ไม่ได้ใช้	3
5. ใน “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ทั้ง 3 ด้าน ในมาตรฐานใดที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด <i>สามารถดำเนินการได้ในทันที</i>	
1) มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	7
2) มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	8
3) มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย	5
6. ใน “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ทั้ง 3 ด้าน ในมาตรฐานใดที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด <i>ไม่สามารถดำเนินการได้ในทันที</i>	
1) มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4
2) มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	2
3) มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย	4

ตาราง 2 จำนวนการจัดการอบรม การจัดประชุม และการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=11)
7. หน่วยงานมีการติดตามการดำเนินงานตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด	
1) มีการติดตามการดำเนินงาน	8
- มีการติดตามการดำเนินงาน จำนวน 1 ครั้ง	5
- มีการติดตามการดำเนินงาน จำนวน 3 ครั้ง	1
- มีการติดตามการดำเนินงาน มากกว่า 3 ครั้ง	2
โดยมีวิธีการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานฯ ดังนี้	
 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เรื่องมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	1
 ประชุมแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	1
 แจงให้ดำเนินการตามระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ	1
 ให้คำปรึกษา และแนะนำผ่านทางไลน์ และทางโทรศัพท์	2
 การรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินตนเอง (SAR)	2
 นิเทศติดตามการดำเนินงาน ตรวจสอบ และให้คำแนะนำ	4
2) ไม่มีการติดตามการดำเนินงาน	0
3) ไม่ระบุ	3

➤ **มาตรการหรือแนวทางที่หน่วยงานใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัดได้ดำเนินการตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ”**

- จัดอบรมชี้แจงทำความเข้าใจ และให้ความรู้เกี่ยวกับ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ติดตาม ตรวจสอบ อย่างใกล้ชิด
- ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนโดยการประกาศนโยบายที่ชัดเจน สนับสนุนด้านวิชาการ สนับสนุนด้านงบประมาณ ในการดำเนินงานพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด
- กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งใช้มาตรฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นไป
- ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของกระทรวงศึกษาธิการ
- ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.)
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู/ผู้ดูแลเด็กเล็ก/บุคลากรทางการศึกษาได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย อย่างน้อยคนละ 1 ครั้ง/ปี
- ตชด.ได้ทำข้อตกลงร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดย สพฐ. จัดส่งครูปฐมวัยไปสอนใน รร.ตชด. ทุกแห่งทั่วประเทศ (โรงเรียนคู่พัฒนา)
- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการดำเนินการ วิธีการดาวน์โหลดเอกสารและวิธีเข้าใช้งานในเบื้องต้น ผ่านช่องทาง website และตั้งกลุ่มไลน์ให้คำแนะนำ

➤ **ผลการติดตามการดำเนินงานตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด พบว่า**

- มีการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่เป็นรูปธรรม และผลการประเมินตนเองดีขึ้น
- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ยังไม่สอดคล้องกัน เช่น แรกเกิด – 2 ปี, แรกเกิด – 3 ปี
- ควรแจกเอกสาร “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ในรูปแบบรูปเล่ม เนื่องจากสามารถนำมาใช้งานได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว
- ต้องใช้เวลาในการพัฒนา ปรับปรุง ให้บรรลุผลสำเร็จ

- ยังขาดทรัพยากรด้านครูที่ต้องการให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้คำแนะนำ ความรู้ และการปฏิบัติ
- อยู่ระหว่างให้บันทึกข้อมูลในระบบ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของจำนวนตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้ย่อยในมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

จากการสำรวจความเหมาะสมของจำนวนตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้ย่อยในมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ทุกหน่วยงานเห็นว่าการแบ่งมาตรฐานเป็น 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมแล้ว

ในส่วนของจำนวนตัวบ่งชี้ / ตัวบ่งชี้ย่อย พบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่เห็นว่า มาตรฐานด้านที่ 1 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ / 26 ตัวบ่งชี้ย่อย มาตรฐานด้านที่ 2 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ / 20 ตัวบ่งชี้ย่อย และมาตรฐานด้านที่ 3 ก) แรกเกิด ถึง 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ / 7 ตัวบ่งชี้ย่อย และ ข) 3 ปี ถึง 6 ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้น ป.1) จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ / 22 ตัวบ่งชี้ย่อยนั้นเหมาะสมแล้ว แต่มีบางหน่วยงานเห็นว่าจำนวนตัวบ่งชี้ / ตัวบ่งชี้ย่อยยังไม่เหมาะสม เนื่องจากมีตัวบ่งชี้มากเกินไป และไม่เป็นไปตามแนวทางการประเมินแบบองค์รวม

รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ความเหมาะสมของจำนวนตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้ย่อยในมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่	รายการ	ความเหมาะสม (N = 11)		
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เหตุผลประกอบ
1 จำนวนการแบ่งมาตรฐานเป็น 3 ด้าน				
	15.1 มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย	11	-	เหมาะสม เพราะเป็น มาตรฐานชาติ
	15.2 มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและ จัดประสบการณ์เรียนรู้และ เล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	11	-	
	15.3 มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย	11	-	
9 จำนวนตัวบ่งชี้ / ตัวบ่งชี้ย่อย				
	16.1 มาตรฐานด้านที่ 1 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ / 26 ตัวบ่งชี้ย่อย	9	2	ไม่เหมาะสม เนื่องจาก มีตัวบ่งชี้มากเกินไป และ ไม่เป็นไปตามแนวทาง การประเมินแบบองค์รวม
	16.2 มาตรฐานด้านที่ 2 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ / 20 ตัวบ่งชี้ย่อย	9	2	-
	16.3 มาตรฐานด้านที่ 3			
	ก) แรกเกิด ถึง 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ / 7 ตัวบ่งชี้ย่อย	9	2	ไม่เหมาะสม เนื่องจาก เด็กแรกเกิด - 2 ปี อยู่ในความดูแลของพ่อแม่ ผู้ปกครอง
	ข) 3 ปี ถึง 6 ปี (ก่อนเข้าเรียน ชั้น ป.1) จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ / 22 ตัวบ่งชี้ย่อย	10	1	

➤ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ควรรวบตัวบ่งชี้ให้น้อย แต่ครอบคลุม
- ควรขยายผลไปยังหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กรมอนามัย โดยสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ จัดทำโครงการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ร่วมกับศูนย์อนามัยที่ 1 - 12 และ สสม.
- คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระดับปฐมวัย ควรพิจารณาการบูรณาการในการส่งเสริมและพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้เท่าเทียมกับของสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
- การเข้าใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานชาติของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ควรเข้าใช้งานได้ง่าย เนื่องจากรหัสผ่านและการเข้าถึงข้อมูลมีปัญหา ระบบยังไม่พร้อมใช้และไม่สามารถรองรับการใช้งานได้ในภาพรวม

ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีทั้งหมด 5 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
 - ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐาน
 - ตอนที่ 5 ความเหมาะสมของมาตรฐานและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
- รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า มีผู้ตอบแบบสำรวจฯ จำนวน 524 คน จากที่ส่งไปจำนวน 895 ชุด คิดเป็นร้อยละ 58.55 ผู้ตอบแบบสำรวจฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.56 มีอายุมากกว่า 50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 23.47 รองลงมาเป็นอายุช่วง 41-45 ปี, 46-50 ปี และ 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.33, 18.32 และ 17.75 ตามลำดับ โดยสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มากที่สุด ร้อยละ 57.25 รองลงมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ร้อยละ 20.99 และ 8.40 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 54.20 รองลงมา เป็นจบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 41.79 ส่วนมากเป็นครูปฐมวัย ร้อยละ 75 มีประสบการณ์ทำงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 66.98 โดยในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมาเคยได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ร้อยละ 63.17 แต่ไม่เคยเข้าร่วมประชุมวิชาการ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ” จัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 82.82 และหน่วยงานต้นสังกัดไม่มีการจัดประชุมให้คำแนะนำเกี่ยวกับ “แนวทางการดำเนินงานตาม มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ร้อยละ 55.92 รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

รายการ	จำนวน (N=524)	ร้อยละ
1.1 เพศ		
1) ชาย	36	6.87
2) หญิง	485	92.56
3) ไม่ระบุ	3	0.57
1.2 อายุ		
1) อายุต่ำกว่า 21 ปี	0	0.00
2) 21 - 25 ปี	10	1.91
3) 26 - 30 ปี	26	4.96
4) 31 - 35 ปี	55	10.50
5) 36 - 40 ปี	93	17.75
6) 41 - 45 ปี	117	22.33
7) 46 - 50 ปี	96	18.32
8) มากกว่า 50 ปี	123	23.47
9) ไม่ระบุ	4	0.76

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=524)	ร้อยละ
1.3 สังกัด		
1) กระทรวงมหาดไทย: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	300	57.25
2) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์: กรมกิจการเด็กและเยาวชน	22	4.20
3) กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษา สำนักอนามัย และสำนักพัฒนาสังคม	3	0.57
4) กระทรวงสาธารณสุข: กรมอนามัย	5	0.95
5) กระทรวงศึกษาธิการ	9	1.72
5.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	110	20.99
5.2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	44	8.40
6) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	13	2.48
7) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ: กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	7	1.34
8) กระทรวงกลาโหม	2	0.38
9) ไม่ระบุ	9	1.72
1.4 ระดับการศึกษา		
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	1.53
2) ปริญญาตรี	284	54.20
3) ปริญญาโท	219	41.79
4) ปริญญาเอก	10	1.91
5) ไม่ระบุ	3	0.57
1.5 ตำแหน่ง		
1) ครูปฐมวัย	393	75.00
2) ผู้ช่วยครู/ผู้ดูแลเด็ก/พี่เลี้ยงเด็ก	13	2.48
3) ผู้บริหาร/ผู้จัดการ/เจ้าของ/ผู้รับใบอนุญาต	96	18.32
4) พยาบาลวิชาชีพ	5	0.95
5) ไม่ระบุ	17	3.24

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=524)	ร้อยละ
1.6 ประสบการณ์ทำงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย		
1) น้อยกว่า 1 ปี	8	1.53
2) 1 - 3 ปี	45	8.59
3) 4 - 6 ปี	39	7.44
4) 7 - 9 ปี	74	14.12
5) 10 ปี ขึ้นไป	351	66.98
6) ไม่ระบุ	7	1.34
1.7 ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย		
1) เคย	331	63.17
- เคยเข้าอบรม จำนวน 1 ครั้ง	94	17.94
- เคยเข้าอบรม จำนวน 2 ครั้ง	85	16.22
- เคยเข้าอบรม จำนวน 3 ครั้ง	58	11.07
- เคยเข้าอบรม จำนวน 4 ครั้ง	20	3.82
- เคยเข้าอบรม จำนวน 5 ครั้ง	21	4.01
- เคยเข้าอบรม จำนวน 6 ครั้ง	7	1.34
- เคยเข้าอบรม มากกว่า 6 ครั้ง	17	3.24
- ไม่ระบุจำนวนครั้ง	29	5.53
2) ไม่เคย	164	31.30
3) ไม่ระบุ	7	1.34

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=524)	ร้อยละ
1.8 ได้เข้าร่วมประชุมวิชาการ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” จัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ		
1) เคย	83	15.84
1.1) ครั้งที่ 1 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 ณ โรงแรมรอยัลซิติ้ จ.กรุงเทพมหานคร	12	2.29
1.2) ครั้งที่ 2 วันที่ 12 มิถุนายน 2562 ณ โรงแรมวีวิช จ.ขอนแก่น	17	3.24
1.3) ครั้งที่ 3 วันที่ 17 มิถุนายน 2562 ณ โรงแรมทรรรษา เจบี หาดใหญ่ จ.สงขลา	23	4.39
1.4) ครั้งที่ 4 วันที่ 31 กรกฎาคม 2562 ณ โรงแรมคุ้มภูคำ จ.เชียงใหม่	31	5.92
2) ไม่เคย	434	82.82
3) ไม่ระบุ	7	1.34
1.9 หน่วยงานต้นสังกัดมีการจัดประชุมให้คำแนะนำเกี่ยวกับ “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ”		
1) หน่วยงานต้นสังกัดมีการจัดประชุมให้คำแนะนำ	217	41.41
1.1) ได้เข้าร่วมประชุม	171	32.63
- ได้เข้าร่วมประชุม จำนวน 1 ครั้ง	106	20.23
- ได้เข้าร่วมประชุม จำนวน 2 ครั้ง	41	7.82
- ได้เข้าร่วมประชุม จำนวน 3 ครั้ง	11	2.10
- ได้เข้าร่วมประชุม มากกว่า 3 ครั้ง	8	1.53
- ไม่ระบุจำนวนครั้ง	5	0.95
1.2) ไม่ได้เข้าร่วมประชุม	44	8.40
1.3) ไม่ระบุ	2	0.38
2) หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีการจัดประชุมให้คำแนะนำ	293	55.92
3) ไม่ระบุ	14	2.67

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนมากทราบว่า มี “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ ร้อยละ 81.68 โดยทราบจากช่องทางหนังสือแจ้งจากหน่วยงานต้นสังกัด, เอกสารแจกในการประชุมวิชาการ และ website คิดเป็นร้อยละ 33.40, 16.22 และ 15.27 ตามลำดับ

โดยมีผู้ใช้ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ ร้อยละ 69.08 โดยผู้ที่ไม่ได้ใช้ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ให้เหตุผลว่า 1) รอกการประเมินรอบ 4 จาก สมศ. 2) อยู่ระหว่างการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน และจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา 3) ยังไม่ทราบแนวทางการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อย่างชัดเจน 4) ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนที่จะประกาศมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และ 5) ไม่ได้รับเอกสารมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับสมบูรณ์

รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

รายการ	จำนวน (N=524)	ร้อยละ
1. ทราบว่ามี “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ		
1) ทราบ จากช่องทาง	428	81.68
1.1) เอกสารแจกในการประชุมวิชาการ	85	16.22
1.2) หนังสือแจ้งจากหน่วยงานต้นสังกัด	175	33.40
1.3) website	80	15.27
1.4) Social Media เช่น Line, Facebook	11	2.10
1.5) เพื่อน/ศึกษาด້วยตนเอง	9	1.72
2) ไม่ทราบ	79	15.08
3) ไม่ระบุ	17	3.24

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=524)	ร้อยละ
2. ใช้ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ		
1) ใช้	362	69.08
2) ไม่ได้ใช้	51	9.73
3) ไม่ระบุ	15	2.86
3. ใน “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ทั้ง 3 ด้าน คิดว่ามาตรฐานด้านใดที่สามารถดำเนินการได้เลย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	237	45.23
2) มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	342	65.27
3) มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย	248	47.33

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

การสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละตัวบ่งชี้ที่กำหนดนั้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถทำได้หรือไม่ อย่างไร ผลการสำรวจพบว่า ในทุกตัวบ่งชี้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่สามารถทำได้ เมื่อพิจารณามาตรฐานในแต่ละด้าน มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทำได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.51 รองลงมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย และตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 86.26 และ 84.35 ตามลำดับ

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ทำได้ในตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี ร้อยละ 95.61 รองลงมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ร้อยละ 95.42 และการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ร้อยละ 91.98

ส่วนมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสามารถทำได้มากที่สุด ร้อยละ 93.51 ถัดมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ และตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 92.75 และ 92.18 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)				เหตุผลประกอบ
		ทำได้	ไม่แน่ใจ	ยังทำไม่ได้	ไม่ระบุ	
มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย						
1.1	การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	403 (76.91)	97 (18.51)	16 (3.05)	8 (1.53)	ยังทำไม่ได้ เนื่องจาก - ครูผู้ดูแลเด็กไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย - การบริหารจัดการยังไม่เป็นระบบ - ผู้ตรวจแนะนำให้เปลี่ยนวิสัยทัศน์ของศูนย์ฯ
1.2	การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	372 (70.99)	126 (24.05)	15 (2.86)	11 (2.10)	ยังทำไม่ได้ เนื่องจาก - ครูผู้ดูแลเด็กไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย ขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่จัดบุคลากรมาให้ - บุคลากรไม่เพียงพอ - บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานเท่าที่ควร - เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก
1.3	การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	452 (86.26)	58 (11.07)	7 (1.34)	7 (1.34)	ยังทำไม่ได้ เนื่องจาก - ขาดงบประมาณในการดำเนินงานเนื่องด้วยการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยต้องอาศัยงบประมาณ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)				เหตุผลประกอบ
		ทำได้	ไม่แน่ใจ	ยังทำไม่ได้	ไม่ระบุ	
1.4	การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	490 (93.51)	23 (4.39)	2 (0.38)	9 (1.72)	ยังทำไม่ได้ เนื่องจาก - ไม่มีแผนการดำเนินงาน - ตรวจสอบสภาพอนามัยประจำวัน - เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย - ไม่สามารถอบรม CPR ได้
1.5	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	442 (84.35)	70 (13.36)	6 (1.15)	6 (1.15)	ยังทำไม่ได้ เนื่องจาก - ผู้ปกครองบางคนไม่เข้าใจให้ความร่วมมือน้อย - การสื่อสารไม่ทั่วถึง - ขาดความร่วมมือจากชุมชน - ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจและยังไม่เห็นความสำคัญ
มาตรฐานด้านที่ 2 ครูผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย						
2.1	การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน	477 (91.03)	40 (7.63)	2 (0.38)	5 (0.95)	ยังทำไม่ได้ เนื่องจาก - ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจพัฒนาการเด็ก ดังนั้นต้องให้ความรู้ครูในเรื่องพัฒนาการเด็กเพิ่มมากขึ้น
2.2	การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	500 (95.42)	17 (3.24)	1 (0.19)	6 (1.15)	
2.3	การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร	482 (91.98)	35 (6.68)	1 (0.19)	6 (1.15)	
2.4	การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี	501 (95.61)	18 (3.44)	0 (0.00)	5 (0.95)	-
2.5	การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป	453 (86.45)	58 (11.07)	5 (0.95)	8 (1.53)	ยังทำไม่ได้ เนื่องจาก - ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจพัฒนาการเด็ก ดังนั้นต้องให้ความรู้ครูในเรื่องพัฒนาการเด็กเพิ่มมากขึ้น - ทำได้บางคนเพราะเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการไม่เท่ากัน

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)				เหตุผลประกอบ
		ทำได้	ไม่แน่ใจ	ยังทำไม่ได้	ไม่ระบุ	
มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย						
สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน)						
3.1 ก	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย	412 (78.63)	46 (8.78)	0 (0.00)	66 (12.60)	-
3.2 ก	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	422 (80.53)	36 (6.87)	0 (0.00)	66 (12.60)	-
สำหรับเด็ก อายุ 3 ปี - อายุ 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1)						
3.1 ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	480 (91.60)	18 (3.44)	0 (0.00)	26 (4.96)	-
3.2 ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	483 (92.18)	15 (2.86)	0 (0.00)	26 (4.96)	-
3.3 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	490 (93.51)	8 (1.53)	0 (0.00)	26 (4.96)	-
3.4 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ	486 (92.75)	12 (2.29)	0 (0.00)	26 (4.96)	ไม่มีแบบประเมิน จึงใช้แบบสังเกต
3.5 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ และสร้างสรรค์	471 (89.89)	26 (4.96)	1 (0.19)	26 (4.96)	ไม่มีแบบประเมิน จึงใช้แบบสังเกต - ยังทำไม่ได้ เนื่องจาก IQ เด็กไม่เท่ากัน
3.6 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	471 (89.89)	26 (4.96)	1 (0.19)	26 (4.96)	-
3.7 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมคุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	469 (89.50)	28 (5.34)	1 (0.19)	26 (4.96)	-

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พบว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เมื่อพิจารณามาตรฐานในแต่ละด้าน โดยมาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการมากที่สุด ร้อยละ 38.17 รองลงมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ร้อยละ 35.31 และ 32.63 ตามลำดับ

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไปมากที่สุด ร้อยละ 29.77 รองลงมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร และตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ร้อยละ 28.44 และ 27.86 ตามลำดับ

ส่วนมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมากที่สุด ร้อยละ 28.24 ถัดมาเป็นตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาเรียนรู้ และสร้างสรรค์ และตัวบ่งชี้ที่ 3.7 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี ร้อยละ 25.57 และ 25.00 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ตัว บ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน				ปัญหาและอุปสรรค
		จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)				
		มี	ไม่มี	ไม่แน่ใจ		
มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย						
1.1	การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	185 (35.31)	329 (62.79)	10 (1.91)	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องวางระบบปรับปรุงการปฏิบัติงาน - การบริหารไม่เป็นระบบ - ครูเป็นผู้ทำเอง ความร่วมมือมีน้อย - ขาดความเข้าใจในระบบ - ไม่ได้รับการอบรม - ไม่มีงบประมาณ - การบังคับบัญชาจากต้นสังกัด - อดรากำลังไม่เพียงพอ - บุคลากรต้นสังกัดขาดความรู้ - ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานฯ - ผลักภาระให้ครูรับผิดชอบ 	
1.2	การบริหารจัดการบุคลากร ทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	200 (38.17)	313 (59.73)	11 (2.10)	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก - ครูไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย - สถานรับเลี้ยงเด็กไม่มีครูที่สำเร็จ - การศึกษาปฐมวัยโดยตรง - อดรส่วนของเด็ก/ครู - ความคิดของบุคลากรไม่เหมือนกัน - ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ - เฉพาะด้าน - ขาดบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านธุรการ - การเงิน พัสดุ - การจัดสรรบุคลากรเป็นอำนาจ - ของผู้บริหารท้องถิ่น - ขาดงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร - ตามวิชาชีพ - บุคลากรมีการย้ายเข้า-ย้ายออก - ทำให้เกิดปัญหาด้านการสอนและ - การดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง 	

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน			ปัญหาและอุปสรรค
		จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)			
		มี	ไม่มี	ไม่แน่ใจ	
1.3	การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	171 (32.63)	342 (65.27)	11 (2.10)	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่เช่าจากเอกชนไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ - ไม่ได้วางระบบความปลอดภัย บางด้านมีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ - ไม่มีรั้ว - หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีงบประมาณสนับสนุน เนื่องจากการปรับสถานที่ สภาพแวดล้อม ห้องน้ำ อาคารเรียน ให้เพียงพอและเหมาะสม ต้องใช้งบประมาณ - ขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ - โรงเรียนมีพื้นที่จำกัด / ตั้งอยู่ในชุมชนที่แออัดและพื้นที่มีราคาสูง - ขาดการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับปฐมวัยด้านการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม เครื่องเล่น
1.4	การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	136 (25.95)	375 (71.56)	13 (2.48)	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่คับแคบ - การปรับสถานที่ สภาพแวดล้อม ห้องน้ำ อาคารเรียน ให้เพียงพอและเหมาะสม ต้องใช้งบประมาณ - ขาดงบประมาณและบุคลากรการดูแลทางด้านปฐมวัย - ปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวย
1.5	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	160 (30.53)	355 (67.75)	9 (1.72)	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน - ผู้ปกครองที่ไม่สามารถติดต่อหรือแจ้งข่าวสารได้สะดวกรวดเร็ว - ความเข้าใจและความต้องการของผู้ปกครองบางคนคือการให้ศูนย์ทำให้ทุกอย่าง - ครอบครัวและชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญ ขาดความรู้ความเข้าใจ

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

ตัว บ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน				ปัญหาและอุปสรรค
		จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)				
		มี	ไม่มี	ไม่แน่ใจ		
					<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความร่วมมือ / ไม่มีเวลาว่าง - ในบางครอบครัวมีปัญหาส่วนตัว ส่งผลถึงตัวเด็ก 	
มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย						
2.1	การดูแลและพัฒนาเด็ก อย่างรอบด้าน	146 (27.86)	371 (70.80)	7 (1.34)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูในสถานศึกษาไม่เพียงพอ - ครูผู้สอนไม่ค่อยได้รับการอบรมพัฒนา - งบประมาณไม่เพียงพอ - จำนวนครูน้อยกว่าอัตราเด็ก - ความแตกต่างระหว่างบุคลากร - ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการเด็ก การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ และหลักสูตร เนื่องจากครูผู้ดูแลเด็กไม่มีวุฒิการศึกษาด้านปฐมวัย - ครูไม่ศึกษาหลักสูตร ไม่ทำความเข้าใจซึ่งกระบวนการพัฒนาดำเนินงาน มีแนวทางระบุไว้ในหลักสูตรครบถ้วน 	
2.2	การส่งเสริมพัฒนาการ ด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	135 (25.76)	382 (72.90)	7 (1.34)	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กนักเรียนบางคนมีสุขภาพที่ไม่แข็งแรง - ขาดการติดตามการดูแลเด็กรายบุคคลอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจนของคุณครู - ขาดงบประมาณและบุคลากรการดูแลทางด้านปฐมวัย 	
2.3	การส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสติปัญญา ภาษาและ การสื่อสาร	149 (28.44)	367 (70.04)	8 (1.53)	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการส่งเสริมอบรมด้านภาษา - นักเรียนสื่อสารภาษามลายูเป็นหลัก - นักเรียนใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร จึงไม่เข้าใจในการสนทนาเป็นภาษาไทย - ปัญหาด้านความพร้อมของเด็ก และความแตกต่างระหว่างบุคคล 	

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน				ปัญหาและอุปสรรค
		จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)				
		มี	ไม่มี	ไม่แน่ใจ		
2.4	การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและ ความเป็นพลเมืองดี	135 (25.76)	383 (73.09)	6 (1.15)	<ul style="list-style-type: none"> - พยายามปลูกฝังให้มีวินัย - ครูผู้สอนไม่ค่อยได้รับการอบรมพัฒนาและงบประมาณไม่เพียงพอ - ขาดงบประมาณและบุคลากรการดูแลทางด้านปฐมวัย - สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก สิ่งต่าง ๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้ - บุคลากรครูที่โรงเรียนขาดวิชาเอกปฐมวัยและไม่มีประสบการณ์สอนปฐมวัย ขาดความรู้ความเข้าใจ ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ 	
2.5	การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป	156 (29.77)	362 (69.08)	6 (1.15)	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดกิจกรรมที่สอดคล้องการปรับตัวในขั้นที่สูงขึ้น - ผู้ปกครองและชุมชน เน้นการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งสวนทางกับหลักสูตรและมาตรฐานปฐมวัย แต่ครูก็ต้องดำเนินการให้ตามวัยที่เหมาะสม - บุคลากรที่ส่งเสริมเด็กในการรับช่วงต่ออาจมีแนวทางในการพัฒนาเด็กไม่ต่อเนื่องกับครูคนเดิม 	
มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย						
● สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน)						
3.1 ก	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย	127 (24.24)	356 (67.94)	41 (7.82)	<ul style="list-style-type: none"> - บางครอบครัวยากจนมีลูกมาก / พ่อ-แม่ แยกทาง - ขึ้นอยู่กับภาระเลี้ยงดูของครอบครัว - เด็กเขาเขาส่วนใหญ่ตัวเล็ก - ในส่วนของนมโรงเรียน อยากให้ทางต้นสังกัด เปลี่ยนจากนมผงเป็นนมกล่อง สะดวก ง่าย และมีประโยชน์ - สังคมแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่และปัจจัยอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไป 	

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน				ปัญหาและอุปสรรค
		จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)				
		มี	ไม่มี	ไม่แน่ใจ		
					<ul style="list-style-type: none"> - ความพร้อมของครอบครัวไม่เท่ากัน - ความเข้าใจหลักการเลี้ยงดูไม่เหมือนกัน - การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่อาจทำให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงในการเจริญเติบโตที่แตกต่างกัน 	
3.2 ก	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	126 (24.05)	357 (68.13)	41 (7.82)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้ดูแลเด็กต้องเข้าใจภาษากาย ภาษาใจสำหรับเด็ก - เด็กบางคนยังมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการไม่สมวัย เพราะพัฒนาการด้านภาษาล่าช้า - ผู้ปกครองไม่มีการตรวจสอบพัฒนาการเด็กตามแนวทางที่เจ้าหน้าที่อนามัย/อสม. แนะนำ 	
<p>● สำหรับเด็ก อายุ 3 ปี - อายุ 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1)</p>						
3.1 ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	129 (24.62)	379 (72.33)	16 (3.05)	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานทางครอบครัวแตกต่างกัน ส่งผลให้พัฒนาการแต่ละคนแตกต่างกันไป 	
3.2 ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	130 (24.81)	379 (72.33)	15 (2.86)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูขาดความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ (DSPM) - ความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน เช่น ร่างกายที่ไม่สมบูรณ์ - เด็กบางคนมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสารล่าช้า - ความพร้อมของเด็กปฐมวัยเป็นไปไม่พร้อมกัน แต่ครูและผู้ดูแลเด็กต้องมีความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมตามวัย 	

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

ตัว บ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน			
		จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)			ปัญหาและอุปสรรค
		มี	ไม่มี	ไม่แน่ใจ	
					- การส่งเสริมคุณภาพเด็กตามตัวบ่งชี้ ขึ้นอยู่กับครูจะมีความเข้าใจหลักสูตร การจัดประสบการณ์ส่งเสริม เรียนรู้ การเล่น เพื่อพัฒนาเด็กมากน้อย เพียงใด
3.3 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	126 (24.05)	383 (73.09)	15 (2.86)	- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้มากยิ่งขึ้น - โครงการอาหารกลางวัน ประเมิน พัฒนาการร่วมกับกรมอนามัย จัดกิจกรรมตามแผนการสอนรูปแบบ 6 กิจกรรม - ความแตกต่างทางด้านพัฒนาการเด็ก
3.4 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ	130 (24.81)	378 (72.14)	16 (3.05)	- ไม่มีแบบประเมิน - ช่วงรอยต่อของการเรียนรู้ในระดับ ปฐมวัยจนถึงระดับประถมศึกษา อาจมีปัญหาเรื่องของการปรับตัว ในช่วงแรกทางด้านการสื่อสารหรือ ความเป็นตัวของตัวเอง อาจส่งผลกระทบต่อทักษะ ทางด้านสังคมและทักษะพื้นฐาน ทางด้านสติปัญญาของผู้เรียนได้
3.5 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	134 (25.57)	375 (71.56)	15 (2.86)	- ไม่มีแบบประเมิน - ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุน การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ - พ่อแม่ทำงานไม่มีเวลาให้ลูก - เด็กบางส่วนมีพัฒนาการค่อนข้างช้า สมาธิค่อนข้างสั้น และเอาแต่ใจตนเอง - ความแตกต่างทางด้านพัฒนาการเด็ก

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ต่อ)

ตัว บ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน				ปัญหาและอุปสรรค
		จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)				
		มี	ไม่มี	ไม่แน่ใจ		
3.6 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	148 (28.24)	361 (68.89)	15 (2.86)	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้มีการเพิ่มเติมด้านภาษา - ปัญหาครอบครัวเด็กพูดภาษาท้องถิ่นเป็นหลัก การใช้ภาษาไทยไม่ชัดเจน - พ่อแม่ทำงานไม่มีเวลาให้ลูก - เด็กบางคนมีความบกพร่อง - เด็กติดโทรศัพท์ - เด็กบางคนมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสารล่าช้า 	
3.7 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	131 (25.00)	378 (72.14)	15 (2.86)	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีแบบประเมิน - ความพร้อมของเด็กปฐมวัย เป็นไปไม่พร้อมกัน แต่ครูและผู้ดูแลเด็กต้องมีความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เหมาะสมตามวัย 	

ตอนที่ 5 ความเหมาะสมของมาตรฐานและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของมาตรฐานในแต่ละตัวบ่งชี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าการแบ่งมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็น 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้และเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และ มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสม และจำนวนตัวบ่งชี้ / ตัวบ่งชี้ย่อยเหมาะสม รายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของความเหมาะสมของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			เหตุผลประกอบ
		จำนวน (ร้อยละ) (N = 524)			
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่ระบุ	
5.1 จำนวนการแบ่งมาตรฐานเป็น 3 ด้าน					
5.1.1	มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย	497 (94.85)	16 (3.05)	11 (2.10)	- ผู้ปฏิบัติทำไม่ได้ในเรื่อง งบประมาณ - วัสดุอุปกรณ์/สถานที่ เลี้ยงเด็กไม่เหมาะสมสำหรับ เด็กปฐมวัย
5.1.2	มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและ จัดประสบการณ์เรียนรู้และเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	502 (95.80)	11 (2.10)	11 (2.10)	- มีครูบางท่านไม่จบ ด้านปฐมวัยมา - ควรมีการพัฒนาอบรมบ่อย ๆ
5.1.3	มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย	455 (86.83)	7 (1.34)	62 (11.83)	-
5.2 จำนวนตัวบ่งชี้ / ตัวบ่งชี้ย่อย					
5.2.1	มาตรฐานด้านที่ 1 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ / 26 ตัวบ่งชี้ย่อย	500 (95.42)	13 (2.48)	11 (2.10)	- มีตัวบ่งชี้ย่อยเยอะไป ควรรวบข้อ - บางรายการเป็นการเพิ่มภาระครู
5.2.2	มาตรฐานด้านที่ 2 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ / 20 ตัวบ่งชี้ย่อย	502 (95.80)	8 (1.53)	14 (2.67)	ในการจัดทำเอกสาร ทำให้เสียเวลาดูแลเด็ก - บริบทพื้นที่หรือสถานที่ แตกต่างกัน
5.2.3	มาตรฐานด้านที่ 3 ก) แรกเกิด ถึง 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ / 7 ตัวบ่งชี้ย่อย	495 (94.47)	10 (1.91)	19 (3.63)	- บางรายการเป็นการเพิ่มภาระครู ในการจัดทำเอกสาร ทำให้เสียเวลาดูแลเด็ก
	ข) 3 ปี ถึง 6 ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้น ป.1) จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ / 22 ตัวบ่งชี้ย่อย	492 (93.89)	13 (2.48)	19 (3.63)	- มีตัวบ่งชี้ย่อยเยอะไป ควรรวบข้อ - ตัวบ่งชี้ไม่สอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่เป็นพัฒนาการ 4 ด้าน

➤ การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ หรือสนับสนุน ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอยากให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ หรือสนับสนุน ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละความต้องการการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ หรือสนับสนุน ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ หรือสนับสนุน	จำนวน (N=158)	ร้อยละ
1. มีการจัดอบรมความรู้ใหม่ ๆ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยเด็กปฐมวัยแก่ครูและ ผู้ดูแลเด็ก เช่น มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ DSPM การกระตุ้นพัฒนาการ ฯลฯ เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในดูแลเด็ก	79	50.00
2. จัดสรรงบประมาณ สนับสนุน และช่วยเหลือในการพัฒนาด้านการศึกษาปฐมวัย ในทุก ๆ ด้าน เช่น บุคลากร สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน จัดซื้อของเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	24	15.19
3. จัดบุคลากรที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุกปีและอาคารสถานที่ ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สัดส่วนครูต่อเด็กเหมาะสมเพียงพอ อยากให้มีการดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อย่างจริงจัง	17	10.76
4. หน่วยงานต้นสังกัดมีการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย และรับฟังปัญหาจากครูผู้ปฏิบัติโดยตรง รวมทั้งมีศึกษานิเทศก์ ด้านปฐมวัย เพื่อคอยความช่วยเหลือแนะนำด้านต่าง ๆ	9	5.70
5. การจัดหางบประมาณสนับสนุนเพื่อพัฒนาด้านความเหมาะสมของอาคาร สถานที่ห้องน้ำให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และปรับปรุงภูมิทัศน์ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เพื่อความสวยงามและน่าอยู่	7	4.43
6. มีงบประมาณขวัญและกำลังใจครู เพื่อครูได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ของตนเอง	6	3.80
7. ความชัดเจนในการใช้มาตรฐานและให้เป็นไปในทางเดียวกัน	4	2.53
8. ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนรายหัว เด็กระดับ 2 ขวบขึ้นไป เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และเงินเดือนครู ซึ่งปัจจุบันศูนย์ต้องแบกรับเอาหมดทุกอย่าง	3	1.90

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละความต้องการการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ หรือสนับสนุน
ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ หรือสนับสนุน	จำนวน (N=158)	ร้อยละ
9. แจกจ่ายเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในแต่ละแห่ง	2	1.27
10. อยากให้จัดการอบรมฝึกช่วยชีวิตเบื้องต้น CPR	2	1.27
11. จัดอบรมให้ความรู้ผู้ปกครองในการดูแลเด็กให้มีพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย	2	1.27
12. การใช้เกณฑ์ในการประเมินไม่ค่อยเป็นมิตร ควรมีแนวทางการใช้เกณฑ์ ที่มุ่งลำดับของการพัฒนา เช่น 2 ปีแรก ควรเป็นอย่างไร ต่อกไปพัฒนาการ	1	0.63
13. จัดทำสมุดบันทึกพัฒนาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ	1	0.63
14. ครูผู้สอนไม่ควรทำงานด้านบริหาร	1	0.63

➤ ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ตาราง 10 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย		
1.1	การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดเก็บข้อมูลตามมาตรฐานฯ มีเครื่องมือและแบบฟอร์มต่าง ๆ มากเกินไป ไม่เหมาะกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เน้นการดูแลเด็ก - มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ กับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ควรมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น พัฒนาการเด็กในหลักสูตรกำหนดไว้ 4 ด้าน แต่ในมาตรฐานฯ กำหนดไว้ 5 ด้าน - ขาดการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุง - ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้รับผิดชอบยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง - บุคลากรบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ - การกรอกข้อมูลในระบบการประเมินออนไลน์ตามมาตรฐานฯ มีความยุ่งยาก และซ้ำซ้อนกับการรายงานต้นสังกัด นอกจากนี้ระบบยังไม่เสถียรทำให้การกรอกข้อมูลติดขัด <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหน่วยงานกลาง ไว้สำหรับคอยช่วยเหลือคณะครูที่พบเจอปัญหาด้านต่าง ๆ คอยสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา - ควรมีแบบฟอร์มสำเร็จรูปให้คุณครูสามารถนำไปใช้ได้สะดวก และจัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการผลิตเอกสาร

ตาราง 10 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
		<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดอบรมให้กับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจวิธีการพัฒนา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีมาตรฐานฯ และ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ
1.2	การบริหารจัดการบุคลากร ทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - อัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กไม่เหมาะสมต่อจำนวนเด็ก (จำนวนครูน้อยเกินไป) - ครูมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามที่มาตรฐานกำหนด (ครูไม่จบการศึกษาปฐมวัย) - ค่าตอบแทนของครู/ผู้ดูแลเด็กไม่เหมาะสมกับวุฒิการศึกษาที่จบ - สถานภาพครู/ผู้ดูแลเด็กยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ ทำให้ไม่ได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เหมาะสม ทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน - อยากให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฟรี เพื่อให้ครูได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมและเข้าใจวิธีการดำเนินงานและนำมาปฏิบัติ <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับคุณวุฒิครู/ผู้ดูแลเด็กให้ตรงกับสาขาอนุบาล/ปฐมวัย โดยจัดอบรมหรือให้เรียนเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มวุฒิหรือได้รับประกาศนียบัตร - ควรจัดอบรมให้ความรู้ก่อนที่จะนำมาตรฐานมาใช้ เพื่อจะได้เป็นแนวทางเดียวกัน และวิธีคิด ร้อยละจะได้ตรงกัน - อยากให้มีการจัดอบรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้กับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่มีวุฒิสมาชิกการศึกษาปฐมวัย

ตาราง 10 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
1.3	การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างอาคารเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังไม่ได้มาตรฐานฯ ตามที่กำหนด - ควรพัฒนาสภาพแวดล้อมน่าอยู่เหมาะสมปลอดภัย <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรมีอาคารเรียนปฐมวัยแยกเป็นเอกเทศ เพื่อความเหมาะสม ปลอดภัย ทุกด้านทั้งภายในภายนอก เครื่องเล่น และมีรั้วรอบขอบชิด - ควรมีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐานมีจำนวนเพียงพอ สะอาด เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก - ควรมีสนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก - ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และสนับสนุนวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุเพลิงไหม้ และฝึกซ้อมแผนอพยพให้กับครูและบุคลากรทุกคนให้เสมือนเกิดเหตุจริง
1.4	การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรในสถานศึกษาขาดความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลและฝึกช่วยชีวิตเบื้องต้น (CPR) - พื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมของเด็ก ห้องเรียนมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัย และมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน - ระบบสุขาภิบาล ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่สำหรับทำภารกิจส่วนตัว เช่น การแปรงฟัน ล้างมือ สถานที่ประกอบอาหาร/ที่เตรียมอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล ยังไม่ถูกสุขลักษณะและไม่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับนักเรียน

ตาราง 10 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
		<p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรมีพื้นที่สำหรับแยกเด็กป่วย (ห้องพยาบาล) - ควรจัดพื้นที่ใช้สอยในห้องเรียนเป็นสัดส่วนอย่างเหมาะสม สะอาด และปลอดภัย
1.5	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองเด็กขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรมและส่งเสริมการทำกิจกรรมของโรงเรียน - ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรปฐมวัยและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามวัยอย่างเหมาะสม - ผู้ปกครองไม่ตระหนัก ไม่ยอมรับ และไม่เห็นความสำคัญในความผิดปกติของพฤติกรรมเด็กปฐมวัย <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในเรื่องความสำคัญและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามวัยอย่างเหมาะสม
<p>มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย</p>		
2.1	การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูยังขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็ก - ครูขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ (เรียนร่วม) - ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นในห้องเรียน
2.2	การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	
2.3	การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร	
2.4	การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี	

ตาราง 10 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
		<p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม - ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ครูในการสร้างการเลือกใช้สื่อ และจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทักษะให้กับเด็กอย่างเหมาะสม - เด็กควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป็นรายหัวเท่าเทียมกันทุกสังกัดทั่วประเทศ
2.5	การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดวิธีการในการเตรียมความพร้อมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป ส่วนใหญ่เป็นการทิวเพื่อสอบเข้า ป. 1 และให้เขียนตัวอักษรได้ <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจหลักสูตรปฐมวัยระหว่างครูระดับปฐมวัยและครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อปรับทัศนคติที่มีต่อกันในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน - สร้างความตระหนักเรื่องการเตรียมความพร้อมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป โดยผลักดันให้มีนโยบายและการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ตาราง 10 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย		
<p>● สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน)</p>		<p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กมีปัญหาฟันผุมาจากที่บ้าน ทำให้โรงเรียนไม่ผ่านตัวบ่งชี้ - เด็กมีภาวะโภชนาการไม่เหมาะสม เช่น เด็กมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนด เด็กมีน้ำหนักเกินเกณฑ์มาตรฐานกำหนด - เด็กไม่กล้าแสดงออก - เด็กขาดความมั่นใจ และการมีจิตอาสาในการทำงานเพื่อส่วนรวม - เด็กขาดทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสม เด็กใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นหลัก เด็กที่เป็นชาวไทยภูเขาไม่เข้าใจภาษาไทยในการสื่อสาร เด็กไม่พูดคำลงท้าย (ครับ/ค่ะ) - เด็กมีพฤติกรรมและค่านิยมที่ไม่เหมาะสม ไม่แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ ขาดคุณธรรม จริยธรรม ด้วยปัจจุบันพ่อแม่ต้องออกไปทำงาน นอกบ้านทั้งคู่ทำให้เด็กขาดการชี้แนะ อบรม สั่งสอนอย่างต่อเนื่อง <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างความรู้ความเข้าใจ แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูผู้ดูแลเด็กในการดูแล ส่งเสริม และพัฒนาเด็กตามวัยอย่างเหมาะสม - ควรมีการพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ รวมถึงคุณธรรม จริยธรรมด้วย
3.1 ก	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย	
3.2 ก	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	
<p>● สำหรับเด็ก อายุ 3 ปี - อายุ 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1)</p>		
3.1 ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	
3.2 ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	
3.3 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	
3.4 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ	
3.5 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	
3.6 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	
3.7 ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	

บทที่ 5

ผลการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด

นอกจากการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้แบบสำรวจฯ แล้วนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดประชุมติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดขึ้น เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2563 เวลา 08.30 – 13.30 น. ณ โรงแรมรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด 2) สำรวจปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด และ 3) เพื่อวางแผนติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563 โดยรวบรวมเป็นข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการดำเนินงานและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

การประชุมติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดในครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งหมด จำนวน 60 คน เป็นผู้แทนจาก 19 หน่วยงาน ประกอบด้วย

1. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
3. ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
4. ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
5. ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
6. ผู้แทนกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
7. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
8. ผู้แทนสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
9. ผู้แทนกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

10. ผู้แทนกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข
11. ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน
12. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม
13. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
14. ผู้แทนสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
15. ผู้แทนสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
16. ผู้แทนสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
17. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงกลาโหม
18. ผู้แทนกองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
19. สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ในการประชุมฯ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นผู้กล่าวรายงานเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของการมีมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสรุปได้ดังนี้ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย โดยมีรองศาสตราจารย์นิตยา คชภักดี เป็นประธานคณะอนุกรรมการและผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ร่วมเป็นคณะอนุกรรมการได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขึ้น เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถนำไปใช้ประเมินการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกสังกัด เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดบริการการจัดการศึกษาและความต่อเนื่องของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยให้ใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศแทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเดิมที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบไว้เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 และให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับใหม่ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลและรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานฯ ดังกล่าว และให้สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานต่อ ก.พ.ป. เป็นระยะหรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สำหรับการนำ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” สู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ และรายละเอียดการพิจารณา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ซึ่งปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมมอบคู่มือมาตรฐานฯ แก่กระทรวง/หน่วยงานต้นสังกัดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค

ในส่วนของการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในปีงบประมาณ 2562 สำนักงานฯ ได้จัดทำแบบสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึงการนำมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในปัจจุบัน

ดังนั้น เพื่อให้การนำ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” สู่การปฏิบัติ เป็นไปอย่างทั่วถึง สำนักงานฯ จึงได้จัดประชุมติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดขึ้น เพื่อให้ทราบถึงผลการนำมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด และแผนการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563 เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนร่วมกันต่อไป

จากนั้นรองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์) กล่าวเปิดการประชุมสรุปได้ดังนี้ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับปฐมวัย เนื่องจากเป็นวัยที่พัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด และเป็นรากฐานสำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อ ๆ ไป อันจะส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านมามีหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง องค์กรท้องถิ่น รวมถึงเอกชน จัดบริการดูแล พัฒนาและจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยหลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินแตกต่างกันตามภารกิจของหน่วยงาน จึงทำให้เกิดเป็นมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 ให้ใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ เพื่อให้กระทรวงที่เกี่ยวข้อง พิจารณานำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและรับผิดชอบ

มีการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพตามมาตรฐาน รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอก

ดังนั้น เพื่อให้การนำ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” สู่การปฏิบัติอย่างทั่วถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรได้มีการนำเสนอผลการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งบอกเล่า ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและวางแนวทางการนำ “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” สู่การปฏิบัติอย่างทั่วถึงและยั่งยืน รวมถึงร่วมวางแผนติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานฯ ในปี 2563 ต่อไป เพื่อให้การขับเคลื่อนมาตรฐานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เด็กไทยทุกคนได้รับการเลี้ยงดู พัฒนา และได้รับบริการที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน เต็มที่เป็นกำลังคนคุณภาพในอนาคตต่อไป

5.1 ผลการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย กล่าวสรุปผลการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณของสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในปีงบประมาณ 2562 ซึ่งมีการดำเนินงาน 3 กิจกรรม ดังนี้

1) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ โดยมีการจัดพิมพ์มาตรฐานฯ พร้อมคู่มือ จำนวน 5,000 เล่ม และฉบับย่อ จำนวน 3,000 เล่ม และส่งให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาและดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นอกจากนี้ยังได้ผลิตนิทรรศการเคลื่อนที่สำหรับการจัดประชุมทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค

2) การจัดประชุมวิชาการ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ จำนวน 4 ครั้ง 4 ภูมิภาค

3) การสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2562

ทั้งนี้ ผลการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำแนกรายตัวบ่งชี้ พบว่าส่วนใหญ่ทำได้ตามมาตรฐาน และไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้งเห็นว่ามาตรฐานมีความเหมาะสมทั้งในเรื่องการแบ่งมาตรฐานและจำนวนตัวบ่งชี้ ยกเว้นมาตรฐานที่ 3 ที่ส่วนใหญ่ยังไม่มั่นใจว่าเหมาะสมเพียงพอ

ปัญหา/อุปสรรคที่ครูส่วนใหญ่เห็นตรงกัน คือ อัตราส่วนของครูไม่เหมาะสมต่อจำนวนเด็ก และไม่มีคุณวุฒิการสอนระดับปฐมวัย

รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์) เสนอว่า ประเด็นข้อกังวลเรื่องศูนย์/โรงเรียนไม่มีความพร้อมในการรับเด็กจำนวนมาก และบางส่วนที่เป็นครูพี่เลี้ยงมานานแต่ไม่ได้รับการบรรจุ ทางสำนักงานฯ จะรวบรวมแล้วจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

5.2 ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด ประจำปีงบประมาณ 2562

หน่วยงานที่เข้าร่วมการประชุมได้นำเสนอผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ รายละเอียดดังนี้

ผลการดำเนินงานตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ 2562

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
กระทรวงมหาดไทย: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น					
1. แจงให้ท้องถิ่นที่มิใช่ศูนย์กลางพัฒนาเด็กเล็กในสังกัดทุกแห่ง นำมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติใช้เป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป	เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 2 มกราคม 2562 ที่กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีความมาตรฐานและมีคุณภาพ	มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ให้แจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดทุกแห่ง นำมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติใช้เป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง นำมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติใช้เป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	เนื่องจากปีนี้เป็นปีแรกที่ใช้มาตราฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในการประกันคุณภาพภายใน ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กบางคนยังขาดความเข้าใจในการใช้มาตราฐานดังกล่าว ในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>2. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และการปฐมวัยแห่งชาติ และการจัดการเรียนงาน การประเมินตนเองของ สถานศึกษาประเภท ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (SAR) ประจำปี พ.ศ. 2562</p>	<p>เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจในการ จัดทำระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และการจัดการเรียนงาน การประเมินตนเองของ สถานศึกษาประเภท ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (SAR) ประจำปี พ.ศ. 2562</p>	<p>จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 วัน 2 คืน โดยดำเนินการ จำนวน 8 รุ่น ตั้งแต่ กรกฎาคม – กันยายน 2562</p>	<p>ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จำนวน 1,800 คน ได้เข้าร่วมโครงการอบรม เชิงปฏิบัติการดังกล่าว</p>	<p>เนื่องจากจำนวนครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีจำนวนมาก จึงไม่สามารถดำเนินการอบรม ให้ครบได้ทุกคน เนื่องจาก งบประมาณมีจำกัด</p>	<p>8,500,000 บาท</p>

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
3. แจ็งให้ห้องครปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ	เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติเพื่อใช้ในการติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	นำสำรรายชื่อผู้ใช้งานระบบ (Username) และรหัสผ่าน (Password) เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้บันทึกข้อมูล และประเมินตนเองตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยขอให้บันทึกข้อมูลในส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เข้าระบบฯ ให้แล้วเสร็จ ภายในเดือน กันยายน 2562 และข้อมูลส่วนที่ 2 การประเมินตนเอง ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ภายในเดือนมีนาคม 2563	ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการบันทึกข้อมูลในส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เข้าระบบฯ แล้ว สำหรับข้อมูลในส่วนที่ 2 จะดำเนินการบันทึกให้แล้วเสร็จ ภายในเดือน มีนาคม 2563	เนื่องจากข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่ง มีการปรับเปลี่ยน การรวมศูนย์ การเปลี่ยนชื่อศูนย์ ทำให้ข้อมูลไม่ตรงกับชื่อศูนย์ในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ	

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : กรมกิจการเด็กและเยาวชน</p> <p>1. จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบประเมินออนไลน์) ปี 2561</p>	<p>เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ</p>	<p>1. ประชุมความร่วมมือกับหน่วยงาน: ระบบข้อมูลสารสนเทศฯ เชื่อมโยงฐานข้อมูลการพัฒนาเด็กปฐมวัย และระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล web service</p> <p>2. นำเสนอระบบข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ</p> <p>คณะอนุกรรมการประสานและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย: พิจารณา</p> <p>3. ส่ง user ให้อนุกรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด และ กทม.</p> <p>4. ส่ง user สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย: ต้นสังกัดส่วนกลาง</p>	<p>1. เปิดระบบฯ ตั้งแต่วันที่ 4 ธันวาคม 2561</p> <p>2. ส่ง user ให้อนุกรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด และ กทม.</p> <p>จำนวน 460 user</p> <p>3. ส่ง user สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย: ต้นสังกัดส่วนกลาง จำนวน 53,332 แห่ง</p> <p>*ข้อมูล ณ วันที่ 22 มีนาคม 2562</p>		

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
2. อบรมมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติและระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ	เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติและระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ	<ul style="list-style-type: none"> ➢ การฝึกอบรมหลักสูตรผู้ใช้งานระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาตามมาตรฐานชาติ (เจ้าหน้าที่สารสนเทศหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนกลาง) (มท./สธ./ศธ./พม./กทผ.) ➢ การประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ปี 2562 <ul style="list-style-type: none"> - ภาคเหนือ (เชียงใหม่) วันที่ 26 – 27 ธันวาคม 2561 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ขอนแก่น) วันที่ 16 – 17 มกราคม 2562 - ภาคใต้ (สุราษฎร์ธานี) วันที่ 30 – 31 มกราคม 2562 - ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร) วันที่ 14 – 15 กุมภาพันธ์ 2562 <p>เป็นการประชุม 4 วิทยากรร่วม และ หัวหน้า บพต. : คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด และ กทผ.</p>	ปัญหา/อุปสรรค		
3. หน่วยงานภายนอกจัดอบรมมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และศิษย์ข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ		<ul style="list-style-type: none"> ➢ การประชุมผู้ดำเนินกิจกรรมรับเลี้ยงเด็กเอกชน พื้นที่กรุงเทพมหานคร วันที่ 10 – 14 กุมภาพันธ์ 2562 			
4. แลกเปลี่ยนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ		<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พศดง) จันทบุรี เพชรบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา อุบลราชธานี - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (พิจิตร สุโขทัย สระแก้ว) - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด (กาญจนบุรี) <p>ผู้บริหาร 4 กระทรวง : ขับเคลื่อนตามภารกิจหน่วยงาน วันที่ 7 มีนาคม 2562 ณ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>			

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ</p> <p>การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อเป็นสวัสดิการให้กับ พนักงานภายในกรมพัฒนา สังคมและสวัสดิการ</p>	<p>เพื่อเป็นสวัสดิการให้กับ พนักงานภายในกรมพัฒนา สังคมและสวัสดิการ</p>	<p>1. จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับพนักงาน ภายในกรมฯ จำนวน 1 ศูนย์ รับผิดชอบตั้งแต่อายุ 3 เดือน ถึง 3 ปี</p> <p>2. ทางศูนย์สาธารณสุขในพื้นที่จะเข้ามาประเมินในแต่ละปี</p> <p>3. ในส่วนของมาตรฐานได้รับความร่วมมือจากกรมกิจการ เด็กและเยาวชน โดยใช้มาตรฐานของกรมกิจการ เด็กและเยาวชนเข้ามาดูแลในเรื่องของสถานที่ ครูพี่เลี้ยง และในเรื่องเกี่ยวกับเด็ก</p>	<p>ผลการดำเนินงาน</p>	<p>ขาดครูปฐมวัย ซึ่งปกติ จะมีครูปฐมวัยประจำอยู่ สถานพัฒนาเด็ก 1 คน ที่ดูแล ในเรื่องพัฒนาการเด็กในทุกด้าน แต่ปัจจุบันครูสอบบรรจุ ในสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ จึงทำให้ขาดครูปฐมวัย มาดูแลเด็ก</p>	<p>งบประมาณ</p>

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>กระทรวงมหาดไทย : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)</p> <p>ความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนในกระบวนการสำรวจและดำเนินงานในระบบพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย</p>	<p>เพื่อให้ความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนในการสำรวจและดำเนินงานในระบบพัฒนาสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย</p>	<p>ส่ง username และ password ของสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้จัดส่งไปยังสถานศึกษาที่มีการเปิดสอนในระดับปฐมวัย ดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2563</p>	<p>สถานศึกษาดำเนินงานในระบบพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์ปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ระบบไม่เสถียร ระบบสร้างความยุ่งยากและเป็นปัญหาต่อสถานศึกษาในการดำเนินการกรอกข้อมูล บุคลากรต้นสังกัดยังไม่ได้รับ username และ password สำหรับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งได้ทวงถามไป เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว แต่ยังไม่ได้รับแต่อย่างใด ข้อมูลบางสแตมภ์ เป็นความลับเนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคล 	

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>กระทรวงศึกษาธิการ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>การจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565</p>	<p>เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565</p>	<p>ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565 ซึ่งปรากฏเรื่องมาตรฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติภายใต้ แผนปฏิบัติการฉบับนี้ด้วยเช่นกัน โดยสาระสำคัญจะมีเป้าหมายหลัก 2 ส่วน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาให้มีพัฒนาการรอบด้านตามมาตรฐานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ และ 2) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ <p>โดยกระทรวงศึกษาธิการจะมีการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฉบับนี้ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565 ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการอำนวยการที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการ และ - คณะกรรมการดำเนินงานที่มีที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ <p>ที่ผ่านมาได้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นในเรื่อง จำนวนครูปฐมวัย การพัฒนาครู การส่งเสริมและให้ความรู้พ่อแม่และผู้ปกครอง และจะมีการขับเคลื่อนเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติต่อไป</p>			

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสำนักงานเลขาธิการกระทรวงศึกษาธิการ</p>		<p>กระทรวงศึกษาธิการ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน</p>	<p>ในส่วนของการขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ได้ดำเนินการเมื่อมีการจัดประชุมอบรมให้ความรู้ความเข้าใจสถานศึกษาเอกชนตามมาตรฐานของกระทรวงทั้ง 3 ด้าน ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สำนักงานฯ จึงดำเนินการตามมาตรฐานของกระทรวงก่อน นอกจากนี้ สถานศึกษาเอกชนจะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพียงร้อยละ 70 เท่านั้น ในส่วนนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำไปบริหารจัดการค่าใช้จ่ายภายในสถานศึกษาของตนเอง สำนักงานฯ จึงส่งเสริมทางด้านการให้สถานศึกษา เมื่อมีการจัดประชุมอบรมทุกครั้งจะมีการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปชี้แจงให้รับทราบ ทำให้สถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยมีเครื่องมือในการดำเนินงานให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพ และยังช่วยให้สถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยเหล่านี้มีความอยู่รอดสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้</p>		

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>กระทรวงสาธารณสุข : กรมอนามัย</p> <p>ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติครบ 100% โดยดูจากการกรอกข้อมูลลงในระบบของ พม.</p>	<p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชักชวนให้ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยนำไปใช้เองจากไม่สามารถสั่งการให้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2. ชี้แนะ ทำความเข้าใจ โดยอธิบายถึงเจตนาของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่ไม่ได้กำหนดให้ผู้ใช้ผ่านการประเมินแต่มุ่งหวังให้ประเมินตนเองและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3. ช่วยเหลือสนับสนุนด้านสาธารณสุข เช่น ทัศนกรรมการปฐมพยาบาล สุขภาพและความปลอดภัยสำหรับด้านงบประมาณ ได้มีการหารือกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งมีกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ และมีงบประมาณ 4. พันล้านที่หน่วยงานต่าง ๆ สามารถเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ทกแต่ปัจจุบันโครงการส่วนใหญ่ที่มีการดำเนินงานจะเป็นโครงการด้านผู้สูงอายุ โครงการด้านเด็กปฐมวัยมีการใช้งบประมาณค่อนข้างน้อยซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถทำโครงการเสนอขอใช้งบประมาณได้ในเรื่องโภชนาการ พัฒนาการและทันตกรรม <p>วิธีการสื่อสารกับหน่วยงานในพื้นที่ (ศูนย์อนามัย 13 เขต)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อสารโดย Social Media : LINE /Mobile phone 2. VDO Conference 3. เยี่ยมเสริมพลังในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยที่ยังไม่ได้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 	<p>วิธีการดำเนินงาน</p> <p>การกรอกข้อมูลประเมินตนเองของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของกระทรวงสาธารณสุข มีศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย 3 แห่ง (5%) ที่ยังไม่มีกรอกข้อมูล 49 แห่ง (88%) กรอกข้อมูลบางส่วน 4 แห่ง (7%) กรอกข้อมูลครบถ้วน (ข้อมูล ณ 3 มีนาคม 2563)</p>	<p>ผลการดำเนินงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยปฏิบัติการสังกัดให้ประเมินมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้ผ่าน จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความกังวลและท้อแท้จนอยุ่กจริต 2. ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยไม่เพียงพอ 3. ครูปฐมวัยมีจำนวนไม่เพียงพอ 4. สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย สุขภาพไม่มีข้อจำกัดทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5. งบประมาณกระทรวงสาธารณสุขของศูนย์พัฒนาเด็กมีน้อย จึงมีแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมการจัดงานประชุมทำความเข้าใจมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติกับหน่วยงานต่าง ๆ 6. ไม่สามารถสื่อสารโดยตรงกับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถสื่อสารได้กับเขตสุขภาพทั้ง 13 เขตเท่านั้น 	<p>ปัญหา/อุปสรรค</p>	<p>งบประมาณ</p>

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
กรุงเทพมหานคร					
<p>สำนักที่ดูแลเด็กกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 4 สำนัก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สำนักการแพทย์ : เป็นสำนักที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งจะมีศูนย์เด็กกม.แม่อีก 8 แห่ง เปิดอยู่ในโรงพยาบาลทั้ง 8 แห่งของสำนักการแพทย์ เริ่มดูแลตั้งแต่ครบกำหนดคลอด 90 วัน โดยมุ่งเน้นให้เป็นสวัสดิการของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล 2) สำนักอนามัย : ดูแลเด็กตั้งแต่อายุ 2 ขวบ อยู่ในศูนย์บริการสาธารณสุขทั้ง 10 แห่ง 3) สำนักการศึกษา : มุ่งเน้นไปที่เด็กเล็กระดับอนุบาล ตั้งแต่ 4 ขวบขึ้นไป ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 429 แห่ง 4) สำนักพัฒนาสังคม 					
กรุงเทพมหานคร : สำนักการศึกษา					
1. ส่งเสริมให้พ่อแม่เลี้ยงเด็กศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี	มีการจัดการศึกษาทั้งสิ้น 437 โรงเรียน เป็นระดับปฐมวัย 429 โรงเรียน โดยจะรับเด็กอนุบาลที่มีอายุตั้งแต่ 4 ปี ถึง 5 ปี ซึ่งมีจำนวนเด็กอยู่ประมาณ 45,000 คน มีครูปฐมวัย 1,500 คน แต่ละห้องจะมีพี่เลี้ยงเด็ก ซึ่งจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 6 สิ่งที่ทำเป็นนิจคือการ ส่งเสริมให้พี่เลี้ยงเด็กที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี หลักสูตรนอกเวลากับสถาบันราชภัฏต่าง ๆ และมีการเปิดสอบเฉพาะเพื่อให้พี่เลี้ยงเด็กที่จบปริญญาตรีแล้วสามารถสอบเข้ามาบรรจุกับกรุงเทพมหานครได้ แต่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอจึงแก้ปัญหาโดยการให้ทุนเด็ก ม.6 ที่อยู่ในสังกัดโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร 9 แห่ง ให้ไปเรียนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสาขาที่ขาดแคลนรวมถึงเอกปฐมวัยด้วย เรียกว่า ทุนเอราวัณ ขณะนี้ มี 2 รุ่น ๆ ละ 100 คน ซึ่งในอนาคตจะมาบรรจุเป็นข้าราชการของกรุงเทพมหานคร				
2. ระบบประกันคุณภาพภายใน โดยใช้ระบบ SAR Online	ในส่วนของมาตรฐานของสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้มาตรฐานปฐมวัยตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ โดยในปี 2562 สำนักการศึกษาได้มีการทำเรื่องระบบประกันคุณภาพภายใน โดยใช้ระบบ SAR Online ซึ่งได้รับการรับรองหรือการประเมินจากสมศ. รอบ 4 ไปแล้วส่วนหนึ่งประมาณ 50% สิ่งที่เป็นข้อดีคือ เด็กที่มีเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่เป็นเด็กที่ติดตามผู้ปกครองเพื่อมาทำงาน และด้วยสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้เด็กมีการย้ายออกเป็นรายวันเนื่องจากภาวะการตกงาน และสิ่งที่จะต้องรับเป็นภาระในการจัดการศึกษาให้ต่อวันนี้คือ เด็กต่างด้าวซึ่งพูดภาษาไทยไม่ได้เลย และเด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเด็กพิเศษ ซึ่งมีโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดการศึกษาแบบเรียนรวมได้แค่ 130 แห่ง ปัญหาคือ ไม่มีครูเอกการศึกษาพิเศษ และผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในกรแก้ปัญหา				

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนาสังคม					
1. โครงการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาระดับศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานครที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	พิจารณางบประมาณและจัดสรรให้สำนักงานเขตดำเนินการ	สำนักงานเขตได้ดำเนินการสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว	สนับสนุนงบประมาณใหม่กว่าวัสดุ ไม่ได้ใช้งบประมาณหมวดครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง จึงเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับและพัฒนาสู่มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	7,892,485 บาท ในพื้นที่ 29 สำนักงานเขต จำนวน 232 ศูนย์
1.1 สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน กรุงเทพมหานครและกรุงเทพมหานครพัฒนา	เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กได้รับความรู้ความเข้าใจเทคนิควิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน	ให้ความรู้แก้อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กในรูปแบบการจัดอบรม ดำเนินการแบบไป - กลับ ณ โรงแรม ทีเค พาเลส เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร	อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับภาวะแฉะเทคนิควิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กมีความรู้ที่หลากหลายทำให้เกิดความเข้าใจในการใช้เทคนิควิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลและร่วมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานครไม่เท่ากัน	235,715 บาท
1.2 อบรมเชิงปฏิบัติการ แฉะแฉะเทคนิควิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กได้รับความรู้ความเข้าใจเทคนิควิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลเด็กก่อนวัยเรียนและร่วมพัฒนา	ให้ความรู้แก้อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กในรูปแบบการจัดอบรม ดำเนินการแบบไป - กลับ ณ โรงแรม ทีเค พาเลส เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร	อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเทคนิควิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลเด็กก่อนวัยเรียนและร่วมพัฒนา	อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กมีความรู้ที่หลากหลายทำให้เกิดความเข้าใจในการใช้เทคนิควิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลและร่วมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน	235,715 บาท

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
1.3 การอบรมเชิงปฏิบัติการดูแลเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย	เพื่อส่งเสริมศักยภาพอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กในการดูแลเฝ้าระวังและสามารถประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ให้ความรู้แก่อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กในรูปแบบการจัดอบรม ดำเนินการแบบไป – กลับ ณ โรงแรม ทีเค พาเลส เซहतลีสี่ กรุงเทพมหานคร รุ่นที่ 1 วันที่ 12 – 13 มีนาคม 2563 รุ่นที่ 2 วันที่ 14 – 15 มีนาคม 2563	อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการดำเนินการเฝ้าระวังและสามารถประเมินพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนในเบื้องต้น พร้อมทราบแนวทางการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป	อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กมีความรู้ที่ถูกต้องหลายด้าน ทำให้เกิดความเข้าใจและเฝ้าระวังได้ในเบื้องต้น ไม่เท่าเทียมกัน	323,200 บาท
2. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้กับศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม และอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร ในพื้นที่ 45 สำนักงานเขต	ตามสำนักงานเลขานุการสภาการศึกษา มีหนังสือที่ ศธ 0305/ว 277 ลงวันที่ 24 มกราคม 2562 แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยสำนักพัฒนาสังคมได้จัดทำหนังสือถึงผู้อำนวยการเขต รายละเอียดตามหนังสือ สำนักพัฒนาสังคมที่ กท 1505/514 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 เรื่อง มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม จำนวน 45 เขต และอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก จำนวน 292 ศูนย์ รับประทานอาหารร่วมกัน และเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศูนย์ฯ สู่มาตรฐานชาติ		

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>3. การนำชื่อผู้ใช้งานระบบ และรหัสผ่านของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ</p>	<p>เพื่อนำส่งชื่อผู้ใช้งานระบบ (User Name) และรหัสผ่าน (Password) สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 295 แห่ง โรงเรียนอนุบาล จำนวน 329 แห่ง และ สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน จำนวน 10 แห่ง</p>	<p>ดำเนินการบันทึกข้อมูลตามระบบดังกล่าว พร้อมทั้งกำกับติดตามการดำเนินงาน และรวบรวมผลการประเมินตนเองตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ (SAR) ของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร โรงเรียนอนุบาล และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน โดยนำข้อมูลเข้าระบบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี รายละเอียดตามหนังสือ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ที่ พม 0305/ ว 1130 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562 โดยสำนักพัฒนาสังคม ได้ทำหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท 1505/976 ลงวันที่ 27 มีนาคม 2563 เรื่อง นำส่งชื่อผู้ใช้งานผ่านระบบฯ ตามมาตรฐานชาติ</p>	<p>ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานครทุกแห่ง ได้ดำเนินการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จำนวน 292 ศูนย์ ในพื้นที่ 45 สำนักงานเขต</p>	<p>ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานครบางแห่ง ลงข้อมูลช้า เนื่องจากไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ในศูนย์ฯ จึงต้องไปลงข้อมูลที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขต และระบบอินเทอร์เน็ต ไม่ค่อยเสถียรในการลงข้อมูล</p>	

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>กรุงเทพมหานคร : สำนักอนามัย</p> <p>การอบรมการประเมินการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันและสำนักพัฒนาสังคมด้วย ซึ่งมีทั้งหมด 200 กว่าแห่ง พัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน และสำนักพัฒนาสังคม</p>	<p>วัตถุประสงค์โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันและสำนักพัฒนาสังคมด้วย ซึ่งมีทั้งหมด 200 กว่าแห่ง ได้มีการประเมินและคัดกรองการสอบของครูที่เลี้ยงไป 100% โดยประเมินและนิเทศงานจากกรมตรวจเยี่ยมครูที่เลี้ยงว่า สามารถดำเนินการได้มากน้อยแค่ไหน ซึ่งมีนักโภชนาการและนักสุขภาพจิตในการอบรมและเชื่อมโยงการทำงาน ซึ่งปัจจุบัน อนุกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร ได้หารือเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยการดูว่าจะปรับเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสภากรุงเทพมหานคร ได้หารือเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยกรมอนามัยซึ่งงบประมาณในการจ้างบุคลากรในอัตราของกรุงเทพมหานคร รวมถึงการอบรมพัฒนาครูที่เลี้ยงเพื่อให้เข้าถึงถึงบริบทของการดูแลสุขภาพ มีการอบรม CPR อบรมเรื่องการดูแลศัลยกรรม อุปกรณ์ในการใช้กับเด็ก และได้รับการประเมินโดยสมศ. ทั้งหมด 10 แห่ง ผ่านเกณฑ์ดีเยี่ยม 9 แห่ง และเกณฑ์ดี 1 แห่ง ตัวที่ไม่ผ่านเกณฑ์คือ ไม่มีครูด้านปฐมวัย ทางผู้อำนวยการสำนักอนามัย จึงต้องการเพิ่มพูนทักษะการอบรมในเรื่องนี้ โดยน่าจะไปเชื่อมโยงกับสำนักการศึกษาและสำนักพัฒนาสังคมต่อไป</p> <p>นอกจากนี้สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ยังนำเสนอเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การของงบประมาณ กรุงเทพมหานครสามารถใช้เงินกองทุนสำนักงนสุขภาพแห่งชาติผ่านคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขต ซึ่งกำหนดเรื่องเด็กปฐมวัยไว้ใน 7 ประเด็นปัญหา ดังนั้นในการของงบประมาณสามารถขอจากคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขตผ่านกรมอนามัยได้ 1) องค์กรเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณ 2) ภาคประชาชนจำนวน 4 คนขึ้นไปรวมกลุ่มการพัฒนา 3) เรื่องพัฒนาการเด็ก เรื่องผู้สูงอายุ เรื่องโรค NCD เรื่องโรคหัดอื่น ๆ ซึ่งสามารถทำการเสนอโครงการได้ <p>เช่น การรวมกลุ่มของภาคเอกชนเพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็กโดยการซื้ออุปกรณ์ใช้กับเด็ก สามารถของงบประมาณได้ไม่วงเงินไม่เกิน 20,000 บาทและค่าดำเนินการซึ่งขึ้นอยู่กับกรมอนามัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. การทำงานด้านเด็กปฐมวัยต้องมีกรมการระหว่างส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและส่งต่อเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี 				

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
กระทรวงแรงงาน : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน					
<p>มีศูนย์เด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบ 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็กวัยเตาะแตะและวัยอนุบาล ในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐมและจังหวัดสมุทรปราการ เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนและบุตรผู้ใช้แรงงานมาตั้งแต่ พ.ศ. 2536 ด้วยความร่วมมือของกรมกับมูลนิธิสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์</p> <p>เป็นศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กเล็กมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นพื้นฐานให้เด็กสามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาในระดับสูงขึ้นต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการให้เหมาะสมและสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนพัฒนาการของเด็กในแต่ละระดับ ในอดีตมีบุคลากรที่เป็นครูที่เลี้ยงเด็กไม่เพียงพอ และส่วนใหญ่มีคุณวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่า ปวช. และ ปวส. เท่านั้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีใจรักเด็กและอยากเข้ามาช่วยกันดูแลเด็ก ปัจจุบันกรมได้ตระหนักถึงประเด็นและพยายามสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพ อย่างน้อยควรมีบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีเข้ามามีส่วนร่วมได้ อัตรากำลังที่เป็นพนักงานราชการจบคุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 4 ท่าน แบ่งเป็นศูนย์ละ 2 ท่าน</p> <p>ส่วนบุคลากรเดิมที่มีคุณวุฒิการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. กรมได้พยายามผลักดันให้ศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในด้านการพัฒนาเด็กและวัยประกอบวิชาชีพ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน ด้านวิชาการทางศูนย์เด็กเล็กได้จัดในรูปแบบของ บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีความรู้ ศีลธรรม และวัฒนธรรม ทั้งนี้ศูนย์เด็กเล็กทั้ง 2 แห่งมีจำนวนเด็กประมาณ 1,170 คน แต่มีเป้าหมายตามแผนที่จะรับเด็กทั้งหมด 1,600 คน กรมจึงมีความยินดีอย่างยิ่งที่จะนำมามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปผลักดันในศูนย์เด็กเล็กทั้ง 2 แห่งต่อไป</p>					

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
1. โครงการส่งเสริมศักยภาพของเด็กปฐมวัย กิจกรรมวันสำคัญ - กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ - กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ - กิจกรรมกล้าแสดงออก - กิจกรรมภาษาอังกฤษวันละคำ - กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach)	1. เพื่อให้เด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญต่าง ๆ 2. เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญของเด็กครบทั้ง 4 ด้าน และเด็กเรียนรู้และมีความสุขอย่างมีความสุข 3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	1. จัดกิจกรรมตามปฏิทินวันสำคัญ 2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้แบบโครงการ และจัดนิทรรศการ ผลงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ	1. เด็ก ครูพี่เลี้ยงและผู้ปกครองมีความรู้และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมจำนวน 467 คน 2. เด็กได้รับความรู้ ได้เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ และมีความสุขในการเรียน 3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ	ผู้ปกครองบางคนไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากติดภารกิจการทำงาน	
2. โครงการส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย - กิจกรรมปฐมพยาบาล - กิจกรรมการสอนจริยธรรม - กิจกรรมอาหารกลางวัน - กิจกรรมอาหารเสริม (นมและอาหารว่าง)	1. เพื่อให้การช่วยดูแลเบื้องต้นแก่เด็กเมื่อเจ็บป่วย 2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กปฐมวัย 3. เพื่อให้เด็กมีอาหารกลางวันรับประทานทุกวัน 4. เพื่อให้เด็กมีอาหารเสริมกินทุกวัน	1. ครูประจำชั้นและครูฝ่ายพยาบาลช่วยกันดูแลเด็กเบื้องต้นเมื่อเจ็บป่วย 2. จัดให้มีอาหารกลางวันและอาหารเสริมให้แก่เด็กรับประทานทุกวัน	1. เด็กได้รับประทานอาหารกลางวันอย่างมีคุณภาพตามหลักโภชนาการ และเพียงพอทุกวัน 2. เด็กได้ดื่มนมและรับประทานอาหารว่างทุกวัน	เด็กบางคนไม่ชอบอาหารที่ศูนย์เด็กเล็กจัดให้	

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/อุปสรรค	งบประมาณ
<p>กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน</p> <p>กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีนโยบายให้นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปใช้ทุกสถานศึกษาในสังกัด ปัจจุบันมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำนวน 216 แห่งทั่วประเทศ มีนักเรียนอนุบาลจำนวน 6,813 คน มีผู้ดูแลเด็กจำนวน 234 คน ทั้งนี้หน่วยงานได้มีการดูแลเด็กปฐมวัยตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ชัดเจน หน่วยงานมีนโยบายให้นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ไปให้ครูทนายของตำรวจตระเวนชายแดนได้เรียนรู้ในหลักสูตรเตรียมความพร้อมการเป็นครู นอกจากนี้การสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ได้รับความกรุณาจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้ครูและบุคลากรเข้ารับอบรมตามภูมิภาค ขอจำกัดในการดำเนินงานคือ ด้านบุคลากร เนื่องจากบุคลากรไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง ด้านอาคารสถานที่ ได้รับบริจาคจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งอาจจะมิรูปแบบโครงสร้างไม่ตรงตามที่มาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติกำหนด</p>					
<p>กระทรวงกลาโหม</p> <p>สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของกระทรวงกลาโหม ส่วนใหญ่จะเป็นสวัสดิการของบุคลากรกระทรวงกลาโหมเป็นหลัก ซึ่งกระจายอยู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ มีลักษณะเป็นเอกชน โดยมีผู้บริหารของหน่วยงานเป็นผู้อำนวยความสะดวก ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นอัตราจ้าง การดำเนินการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งล่าสุดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนเน้นเป็นภาษาอังกฤษ แต่มีปัญหาคืออุปสรรคคือ งบประมาณที่จะได้จากรัฐบาลเรียนและการสนับสนุนของหน่วยเพียงบางส่วนเท่านั้น และเมื่อบุคลากรมีประสบการณ์และความรู้ความสามารถมากขึ้นจะทยอยลาออกไปทำงานที่อื่น ในส่วนของการนำมาตรฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ กระทรวงจะดำเนินการรวบรวมและประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้องและเรียนให้ทราบต่อไป</p>					

แผนการดำเนินงานตาม “มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ
กระทรวงมหาดไทย: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น					
1. โครงการอบรมหลักสูตร “การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยการประกันคุณภาพทางการศึกษา พ.ศ. 2561”	เพื่อให้ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบ งานด้านการประกันคุณภาพ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย รวมทั้งเรื่องเรื่องมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	ดำเนินการให้ความร่วมมือ ทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา ในการดำเนินการจัดโครงการ อบรม จำนวน 12 รุ่น	บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ โรงเรียนอนุบาล จำนวนทั้งสิ้น 3,750 คน	ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2562 – มีนาคม 2563	41,250,000 บาท
2. แจ้งให้โรงเรียนที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัยขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง นำมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติใช้เป็น มาตรฐานในการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป	เพื่อให้โรงเรียนที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทุกแห่งนำมาตราฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ใช้เป็นมาตรฐานในการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป	มีหนังสือ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด ให้แจ้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนที่จัด การศึกษาระดับปฐมวัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งนำมาตราฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติใช้เป็น มาตรฐานในการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป	เพื่อให้โรงเรียนที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัย จำนวนทั้งสิ้น 1,338 แห่ง ใช้มาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานในการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป	ตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 เป็นต้นไป	

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ
<p>3. ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ ผ่านทางเพจเฟซบุ๊ก “ปฐมวัย ท้องถิ่นไทย”</p>	<p>เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานจัดการศึกษา ปฐมวัยในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล ได้แก่ ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการการศึกษา ศึกษานิเทศก์</p>	<p>นำเสนอสาระสำคัญของมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ผ่านทางเฟซบุ๊ก “ปฐมวัย ท้องถิ่นไทย” ในรูปแบบอินโฟกราฟิก</p>	<p>บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานจัดการศึกษา ปฐมวัยในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์</p>	<p>ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2562 เป็นต้นมา</p>	
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : กรมกิจการเด็กและเยาวชน					
<p>ขับเคลื่อนมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สู่การปฏิบัติ ปี2563</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมความร่วมมือกับหน่วยงาน : ระบบข้อมูลสารสนเทศฯ เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลการพัฒนา เด็กปฐมวัย และระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล web service เมื่อ 12 ธันวาคม 2562 2. ประชุมคณะทำงานติดตามการดำเนินงานตาม MOU ตัวชี้วัดที่ 5 3. อบรมมาตรฐานและระบบสารสนเทศ: เจ้าหน้าที่ พมจ. ทั้งประเทศ : สัมมนาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนส่วนภูมิภาค วันที่ 22 – 25 ธันวาคม 2562 กรุงเทพมหานคร 4. ประชุมคณะอนุกรรมการประสานและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย วันที่ 26 ธันวาคม 2562 5. ตรวจสอบประเมิน: สถานรับเลี้ยงเด็ก พื้นที่ กทม. ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 6. เวทีการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตาม MOU 400 คน 7. วิเคราะห์ข้อมูลในระบบออนไลน์ เสนอ กคยช. 8. อบรมผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กปฐมวัย พื้นที่ กทม. 300 คน 9. ถอดบทเรียนการประเมินตนเองตามมาตรฐานการระบบออนไลน์ 60 คน 10. ติดตามผลการดำเนินงานทั่วโลกปฐมวัยจังหวัด 11. ติดตามตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก พื้นที่ กทม. 				

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ
กระทรวงศึกษาธิการ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)					
1. สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การสื่อสารสร้างความเข้าใจ เพื่อขับเคลื่อนงานประสานคุณภาพภายในและเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา	เพื่อสื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการขับเคลื่อนงานประสานคุณภาพภายใน และเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา	1. บรรยายสร้างความรู้ ความเข้าใจ 2. ฝึกปฏิบัติกิจกรรม 3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4. ตอบข้อซักถาม รับข้อเสนอแนะ	ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานประกัน เขตละ 1 คน และ ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบงานประกันฯ จากสถานศึกษา เขตละ 3 คน รวม เขตละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 1,065 คน	มิถุนายน 63	5,737,800 บาท
2. สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การขับเคลื่อนมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ การปฏิบัติเพื่อสร้าง ความเข้มแข็งของระบบ การประกันคุณภาพ	เพื่อสื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการขับเคลื่อนงานประสานคุณภาพภายใน และเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา	1. บรรยายสร้างความรู้ ความเข้าใจ 2. ฝึกปฏิบัติกิจกรรม 3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4. ตอบข้อซักถาม รับข้อเสนอแนะ	ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานประกัน เขตละ 1 คน และ ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบงานประกันฯ จากสถานศึกษา เขตละ 3 คน รวม เขตละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 1,065 คน	มิถุนายน 63	5,737,800 บาท
3. ให้ความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนในการสำรวจและดำเนินงานในระบอบพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยตามมาตรฐานฯ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย (ต่อเนื่อง)					

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ
<p>กระทรวงศึกษาธิการ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>โครงการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565</p>	<p>เพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565</p>	<p>กระทรวงศึกษาธิการมีการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565 โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565 ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการอำนวยการที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ และ - คณะกรรมการดำเนินงานที่มีที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการ <p>ที่ผ่านมาได้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องจำนวนครูปฐมวัย การพัฒนาครู การส่งเสริมและให้ความรู้พ่อแม่และผู้ปกครอง และจะมีการขับเคลื่อนเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติต่อไป</p>			

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ
กระทรวงสาธารณสุข : กรมอนามัย					
<p>1. ในเดือนมิถุนายน 2563 จะมีการประชุมคณะกรรมการภายในกระทรวงสาธารณสุข 7 สำนัก ซึ่งจะใช้ข้อมูลสถิติจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อให้เห็นปัญหาและแนวทางการที่กระทรวงสาธารณสุขจะเข้าไปสนับสนุน</p> <p>2. ในเดือนกรกฎาคม 2563 จะมีการประชุม VDO Conference ครั้งที่ 3 กับหน่วยงานในพื้นที่</p> <p>3. มีการสื่อสารทาง Social Media : LINE เดือนละ 1 ครั้ง</p> <p>4. ในปี 2564 การพัฒนาครูด้วยการบูรณาการหลักสูตรตามที่จะไปในมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่ต้องอบรม 20 ชม./ปี ซึ่งเดิมที่หลักสูตรนี้เคยมีการทำไว้แล้วเมื่อ 7 ปีก่อน แต่ไม่มีผู้นำไปใช้</p> <p>5. ในปี 2564 ทำโครงการต่อเนื่องในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (วัยแรกเกิด - 2 ปี) ซึ่งเป็นโครงการที่กำหนดให้บรรลุเป้าหมายภายใน 10 ปีและปัจจุบันเป็นปีที่ 5 โดยมีการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยวชิราวุฒิมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมในการทำหลักสูตร</p> <p>6. ในปี 2564 จะมีการเยี่ยมชมเสริมพลังในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเน้นเยี่ยมศูนย์พัฒนาเด็กที่นำมาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปแล้วมีปัญหา/ข้อจำกัด เพื่อศึกษาว่าศูนย์พัฒนาเด็กมีทางเลือก/พัฒนาอย่างไร</p> <p>7. ให้การสนับสนุนกับหน่วยงานที่ร้องขอการสนับสนุน เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) กับศูนย์เด็กเล็กเทศบาลจังหวัดตาก</p>			<p>1. ในเดือนธันวาคม 2562 ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติครบ 100% โดยดูจากการกรอกข้อมูลลงในระบบของพม.</p> <p>2. ในเดือนมีนาคม 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ประเมินตนเองครบ 100% ทุกแห่ง</p> <p>3. ในเดือนกันยายน 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ผ่านการประเมินตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 70% ของทุกเขต/หน่วย</p>		

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ
กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนาสังคม					
<p>1. ประสานงานติดตามความคืบหน้าของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งของประเทศไทยในการประเมินภายนอก รอบที่ 5</p>	<p>วัตถุประสงค์</p>	<p>ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร เข้าร่วม 103 แห่ง ใน 45 สำนักงานเขต โดยทางสำนักพัฒนาสังคมขอความร่วมมือให้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร ส่งรายชื่อเพื่อเข้าร่วมการเตรียมความพร้อมในการเข้าประเมินคุณภาพการศึกษาของศูนย์ฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยไม่มีการบังคับ เพราะเป็นศูนย์ชุมชน จึงเป็นอิสระในเรื่องการบริหารจัดการจากกรุงเทพมหานคร</p> <p>สำนักพัฒนาสังคมจะเข้าไปสนับสนุนและขอให้เข้ารับการตรวจจาก สมศ. เป็นการช่วยยกระดับคุณภาพของศูนย์ ในปี 2563 จะมีการตรวจเพิ่มอีกมากกว่า 20 แห่ง ซึ่งขณะนี้แม้แจ้งเข้ามาทั้งศูนย์ที่ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจจาก สมศ. และศูนย์ที่เคยตรวจไปแล้ว แต่มีตัวชี้วัดบางตัวที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์จึงต้องการให้ประเมินอีกครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์ในเรื่องของการขาดผู้ดูแลเด็กที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีในเรื่องปฐมวัย</p>	<p>เป้าหมาย</p>	<p>ระยะเวลา</p>	<p>งบประมาณ</p>
<p>2. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช วิทยาลัยพัฒนาชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วิทยาลัยศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อหนุนเสริมให้อาสาสมัคร ผู้ดูแลเด็ก มีจำนวน ผู้ที่จบปริญญาตรีที่สูงขึ้น</p>	<p>วัตถุประสงค์</p>	<p>สำนักพัฒนาสังคมมีการประสานกับมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชของกรุงเทพมหานครให้มีการจัดหลักสูตรอบรมเป็นจำนวนชั่วโมง และให้ต่อยอดไปเป็นระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีด้านปฐมวัย โดยก่อนหน้านั้นมีความพยายามที่จะแก้ปัญหาในเรื่องนี้โดยการทำ MOU กับสถาบันราชภัฏต่าง ๆ เพื่อเปิดหลักสูตรระดับอนุปริญญาตรีด้านปฐมวัยให้กับผู้ดูแลเด็ก</p> <p>อย่างไรก็ตามอาสาสมัครที่ดูแลเด็กเหล่านี้เป็นผู้ที่ทำงานกับเด็กมานาน และมีจุดแข็งคือ เป็นคนในชุมชน ดูแลลูกหลานในชุมชน และพยายามที่จะทำให้ลูกหลานในชุมชนมีความเข้มแข็ง อย่างมั่นคง ยั่งยืน ตามหลักของการพัฒนาชุมชน ดังนั้น จึงมีความใส่ใจที่จะไปเรียน โดยใช้เงิน ใช้เวลา ในช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ ดังนั้น ทางสำนักพัฒนาสังคมจึงได้ประสานกับทางมหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต ให้ช่วยเปิดอบรมหลักสูตร 400 ชั่วโมง โดยอาสาสมัครเสียเงินไปเรียนเอง เพื่อให้ได้ อนุปริญญาและปริญญา</p>	<p>เป้าหมาย</p>	<p>ระยะเวลา</p>	<p>งบประมาณ</p>

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ
3. สร้างจุดศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานครที่อยู่ใกล้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีการเรียนการสอนในระดับอนุบาล เพื่อวางแผนการดำเนินการถ่ายโอนเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร	เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงการใช้งานระบบข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัย	ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการขับเคลื่อน การดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	- อาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก จากศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 292 ศูนย์ - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	
4. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริม การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	เพื่อให้ได้มีความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญ ต่าง ๆ เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมวันสำคัญ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสติปัญญาของเด็ก และเด็กเรียนรู้ด้วยความสุข และเพื่อเพิ่มทักษะ การใช้ภาษาอังกฤษให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความรับผิดชอบ และมีระเบียบวินัยในตนเอง	ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จัดกิจกรรมตามปฏิทิน วันสำคัญ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แบบโครงการ และ จัดนิทรรศการ ผลงาน เมื่อสิ้นสุดโครงการ แต่งตั้งมอบหมาย ครูประจำวิชาให้จัด ประสบการณ์ตามที่ได้รับ มอบหมาย		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	
กระทรวงแรงงาน : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ศูนย์เด็กเล็กวิทยาชตลิตินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์)					
โครงการส่งเสริมศักยภาพ ของเด็กปฐมวัย - กิจกรรมวันสำคัญ - กิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงการ (Project Approach) - กิจกรรมส่งเสริมทักษะ ภาษาอังกฤษ - กิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรอง - การวิจัยในชั้นเรียน - กิจกรรมกีฬาสี่และ นันทนาการ - กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ	1. เพื่อให้ได้มีความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญ ต่าง ๆ 2. เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมวันสำคัญ 3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสติปัญญาของเด็ก และเด็กเรียนรู้ด้วยความสุข 4. เพื่อเพิ่มทักษะ การใช้ภาษาอังกฤษให้แก่เด็ก 5. เพื่อให้เด็กมีความรับผิดชอบ และมีระเบียบวินัยในตนเอง	1. จัดกิจกรรมตามปฏิทิน วันสำคัญ 2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แบบโครงการ และ จัดนิทรรศการ ผลงาน เมื่อสิ้นสุดโครงการ แต่งตั้งมอบหมาย ครูประจำวิชาให้จัด ประสบการณ์ตามที่ได้รับ มอบหมาย	1. ครูและเด็กปฐมวัยเข้าร่วม กิจกรรมทุกคน 2. ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 3. เด็กปฐมวัยปีที่ 3 เข้าร่วม กิจกรรมทุกคน	ตลอดปีการศึกษา 2563	

หน่วยงาน / โครงการ / กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ
2. โครงการส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมปฐมพยาบาล - กิจกรรมการสอนจริยธรรม - กิจกรรมอาหารกลางวัน - กิจกรรมอาหารเสริม (นมและอาหารว่าง) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กเมื่อเจ็บป่วย 2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กปฐมวัย 3. เพื่อให้เด็กมีอาหารกลางวันรับประทานทุกวัน 4. เพื่อให้เด็กมีอาหารเสริมกินทุกวัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูประจำชั้นและครูฝ่ายพยาบาลช่วยกันดูแลเด็กเบื้องต้นเมื่อเจ็บป่วย 2. จัดให้มีอาหารกลางวันและอาหารเสริมให้แก่เด็กรับประทานทุกวัน 	เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน อาหารเสริมและอาหารว่างที่มีคุณภาพและเจริญเติบโตตามวัย	ตลอดปีการศึกษา 2563	

นอกจากนี้ มีหน่วยงานที่ดูแลเด็กปฐมวัยได้มีการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

➤ **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว**

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวไม่มีหน้าที่ในด้านศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยโดยตรง แต่ได้เสนอนโยบายในเรื่องของสถานรับเลี้ยงเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติ (กยส.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยมอบรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในการประชุมเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการขยายบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสถานรับเลี้ยงเด็ก ตั้งแต่ อายุ 0 - 3 ปี เพื่อส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ และขยายเวลาการให้บริการ (เวลาเปิด-ปิด) โดยให้แต่ละพื้นที่สำรวจความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยรับเรื่องนี้ไปดำเนินการ และทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือแจ้งเวียนไปทุกจังหวัด ให้มีการสำรวจความพร้อมในเรื่องนี้ นอกจากนี้ ทางกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ดูแลเด็กปฐมวัย เพื่อให้ความสำคัญกับพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยจัดให้มีหลักสูตรโรงเรียนและครอบครัวในการเตรียมความพร้อมให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองตั้งแต่ก่อนแต่งงาน ไปจนถึงช่วงเวลาที่ครอบครัวมีลูกเล็กตั้งแต่ 0 - 3 ปี โดยมีทั้งหลักสูตรการให้นมลูก และวิธีการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นต้น แต่มีครอบครัวอยู่จำนวนหนึ่งที่เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่โดยตรง โดยเด็กจะอยู่กับปู่ย่า ตายาย หรือญาติคนอื่น ๆ ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาวิธีการให้ความรู้กับคนที่เลี้ยงดูเด็กโดยตรงได้อย่างไร 2) การให้เงินอุดหนุนกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ซึ่งทางกรมฯ มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน โดยแต่ละปีทุกจังหวัด มีการดำเนินการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมให้กับครอบครัว และ 3) การส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกันในครอบครัว ส่งเสริมในเรื่องบทบาทของผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งเสริมให้ผู้ชายมีบทบาทในการเลี้ยงดูเด็กเพิ่มขึ้น เพราะเด็กที่มีพ่อแม่เลี้ยงดูด้วยกันทั้งคู่จะมีพัฒนาการที่ดี

➤ **กระทรวงสาธารณสุข : กรมสุขภาพจิต**

กรมสุขภาพจิตไม่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ในความรับผิดชอบ ทางกรมสุขภาพจิต มีบทบาทเป็นหน่วยติดตามและดูแลเด็กปฐมวัยกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มพัฒนาการล่าช้าให้ได้รับการติดตามกระตุ้นพัฒนาการและดูแลต่อเนื่อง จนกลับมามีพัฒนาการสมวัย ซึ่งจะมีการวัดประเมินระดับสติปัญญาและระดับอารมณ์ของเด็กทุก ๆ 5 ปี ล่าสุดประเมินไปในปี พ.ศ. 2559 และจะประเมินอีกรอบในปี พ.ศ. 2564 เป็นการประเมินจากผลผลิตที่ทุกคนร่วมมือกัน

ดำเนินการ ไม่ว่าเด็กปฐมวัยจะอยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งใดก็ตาม สำหรับแบบประเมินต่าง ๆ ที่ใช้กันจะเป็นแบบประเมินที่พัฒนามาจากกรมสุขภาพจิต ซึ่งจะพัฒนาแบบประเมินให้ใช้งานได้เพื่อให้พี่เลี้ยงเด็กสามารถประเมินได้ง่ายยิ่งขึ้น กรณีเกิดปัญหาหรือมีข้อสงสัยสามารถปรึกษาโรงพยาบาลที่อยู่ในพื้นที่ได้ ทั้งนี้การดูแลเด็กปฐมวัยยังมีความจำเป็นที่ต้องใช้บุคลากรในการดำเนินงาน ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาทดแทนได้ เพราะฉะนั้นพี่เลี้ยงเด็กก็มีความสำคัญอยู่เช่นกัน

นอกจากนี้ต้องขอบคุณที่ทำให้เกิดมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับนี้จะเป็นตัวช่วยให้พ่อแม่และผู้ปกครองไว้วางใจในการนำบุตรหลานเข้ารับการดูแล อย่างไรก็ตามพ่อแม่และผู้ปกครองจำเป็นต้องมีบทบาทอยู่มากพอสมควร ทั้งนี้ควรดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพี่เลี้ยงเด็กหรือพ่อแม่และผู้ปกครองให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันด้วย จึงอยากให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพหลักในการรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

➤ กระทรวงสาธารณสุข : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพไม่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ในความรับผิดชอบ เคยมีแผนที่จะจัดตั้งเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา แต่ติดขัดเรื่องของงบประมาณ สถานที่ การคัดเลือกรับสมัครครูผู้ดูแลเด็ก และจำนวนเด็กที่ยังไม่มาก แต่ในส่วนของกรมสนับสนุนหรือร่วมกันพัฒนาเด็กปฐมวัย จะมีอาสาสมัครสาธารณสุขที่ช่วยงานด้านสาธารณสุขในทุกเรื่องของชุมชน ซึ่งกรมมีการพัฒนาศักยภาพ อสม. ในเรื่องการคัดกรองและพัฒนาการเด็กปฐมวัย อสม. บางส่วนจะรับหน้าที่เป็นผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และช่วยคัดกรองและพัฒนาการเด็กปฐมวัยในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลด้วย

➤ กระทรวงยุติธรรม : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนหน้าที่ดูแลเด็กตามคำสั่งศาลที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม แต่จะมีเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่เป็นเยาวชนหญิงตั้งครรภ์และมีบุตรติดมากับแม่ ในปี พ.ศ. 2562 มีหญิงตั้งครรภ์ที่เข้ามาในสถานควบคุมจำนวน 44 ราย และมีเด็กที่เติบโตอยู่ในสถานควบคุมจำนวน 6 ราย กรมมีการปฏิบัติตามข้อกำหนดของกรุงเทพมหานครในการให้บริการและดูแลเด็ก โดยมีการจัดห้องบริบาลหรือห้องเลี้ยงเด็ก และเด็กมีสิทธิได้อยู่กับแม่จนถึงระยะเวลาที่ต้องการ ทั้งนี้ ในระหว่างที่แม่ไปฝึกอบรม เด็กจะได้รับการฝึกอบรมตามโปรแกรมด้วยเช่นกัน ซึ่งมีพยาบาลวิชาชีพเป็นผู้ดูแลและติดตามผลพัฒนาการของเด็ก นอกจากนี้ กรมยังมีการประสานงานกับสาธารณสุขของชุมชน โดยให้ครู นักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา เข้ามาดูแลด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของเด็ก จะมีการประเมินติดตาม

สภาวะสุขภาพ ซึ่งกรมจัดทำขึ้นควบคู่กับกระทรวงสาธารณสุข และยังมีการพิทักษ์สิทธิทางกฎหมายให้กับเด็กอีกด้วย

➤ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรง แต่เป็นการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยและคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของหน่วยงานที่ตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งมีทั้งหมดประมาณ 19 แห่งทั่วประเทศ

➤ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีการจัดเสวนาร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กมีความเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

การดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นไปตามกฎกระทรวงข้อที่ 3 เรื่องการดำเนินงานโดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดมาตรฐานเองแต่ต้องสอดคล้องกับแต่ละระดับ ซึ่งจะเป็นการให้อิสระกับสถานศึกษาในการเลือกใช้มาตรฐานในสัดส่วนเท่าใด หรือเลือกใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติหรือมาตรฐานตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ เพราะได้มีการกำหนดไว้ว่าหน่วยงานต้นสังกัดจะเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาผ่านมาตรฐานตามที่กำหนด ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดจะเป็นผู้แจ้งว่าจะใช้มาตรฐานใด เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดอย่างชัดเจนให้ประเมินตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ทางสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะใช้กรอบมาตรฐานเป็นตัวสะท้อนและยืนยันผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามมาตรฐานนั้น ๆ หรือไม่ เพื่อสร้างความมั่นใจกับผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามที่ได้มีการรับรอง ซึ่งมาตรฐานทั้ง 2 จะไม่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพรอบใหม่เนื่องจากการดำเนินงานทั้งหมดขึ้นอยู่กับสถานศึกษา

กรอบการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะพิจารณาระบบการทำงาน ความเหมาะสมในการกำหนดมาตรฐาน และการวัดผลเชื่อถือได้หรือไม่ ได้ประสิทธิผลตามที่ประเมินหรือไม่ การประเมินรอบนี้ไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิดเป็นการให้คำแนะนำ โดยการประเมินรอบนี้จะรับเอกสาร SAR ถึงวันที่ 30 เมษายน 2563 เอกสารจะส่งมาในรูปแบบ e-SAR หรือ PDF โดยทางสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องจัดทำเอกสารใหม่เพื่อใช้ในการประเมินโดยเฉพาะ หากแต่สามารถใช้เอกสารที่สถานศึกษา

มีอยู่เดิม หรือใช้วิธีประเมินแบบคุณภาพโดยพิจารณาจากร่องรอยการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น การบอกเล่าถึงการดำเนินการที่เกิดขึ้นทั้งกระบวนการและผู้เกี่ยวข้องที่ดำเนินการ และทางสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไป

สำหรับในอนาคตจะมีการเชิญผู้จัดและหน่วยงานต้นสังกัดประชุมขอความเห็นในทิศทางการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาในการประเมินรอบ 5 ต่อไป

➤ สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ เพิ่มเติมว่า ปัจจุบันทุนที่ใช้ในการพัฒนามนุษย์ช่วงปฐมวัยมีจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะทุนในการพัฒนาครู/ผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญมาก และเป็นวัยเริ่มต้นของมนุษย์ที่มีคุณภาพ การนำเสนอวันนี้ได้เห็นประเด็นที่ต้องพัฒนา คือ 1) ครู/ผู้ดูแลเด็ก ถ้าได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นจะทำให้ประสิทธิภาพในการพัฒนาและดูแลเด็กเพิ่มมากยิ่งขึ้น 2) การบูรณาการงานร่วมกันของ 4 กระทรวงหลัก และ 3) การเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ปัจจุบันพบปัญหาเด็กอ้วนหรือเตี้ยเกินเกณฑ์เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการใช้เครื่องมือ DSPM ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย และสิ่งสำคัญที่สุดคือ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดำเนินการให้มีคุณภาพ และให้ชุมชนค้นหาเด็กปฐมวัยที่ขาดโอกาสในการพัฒนา และนำเข้าสู่ระบบในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

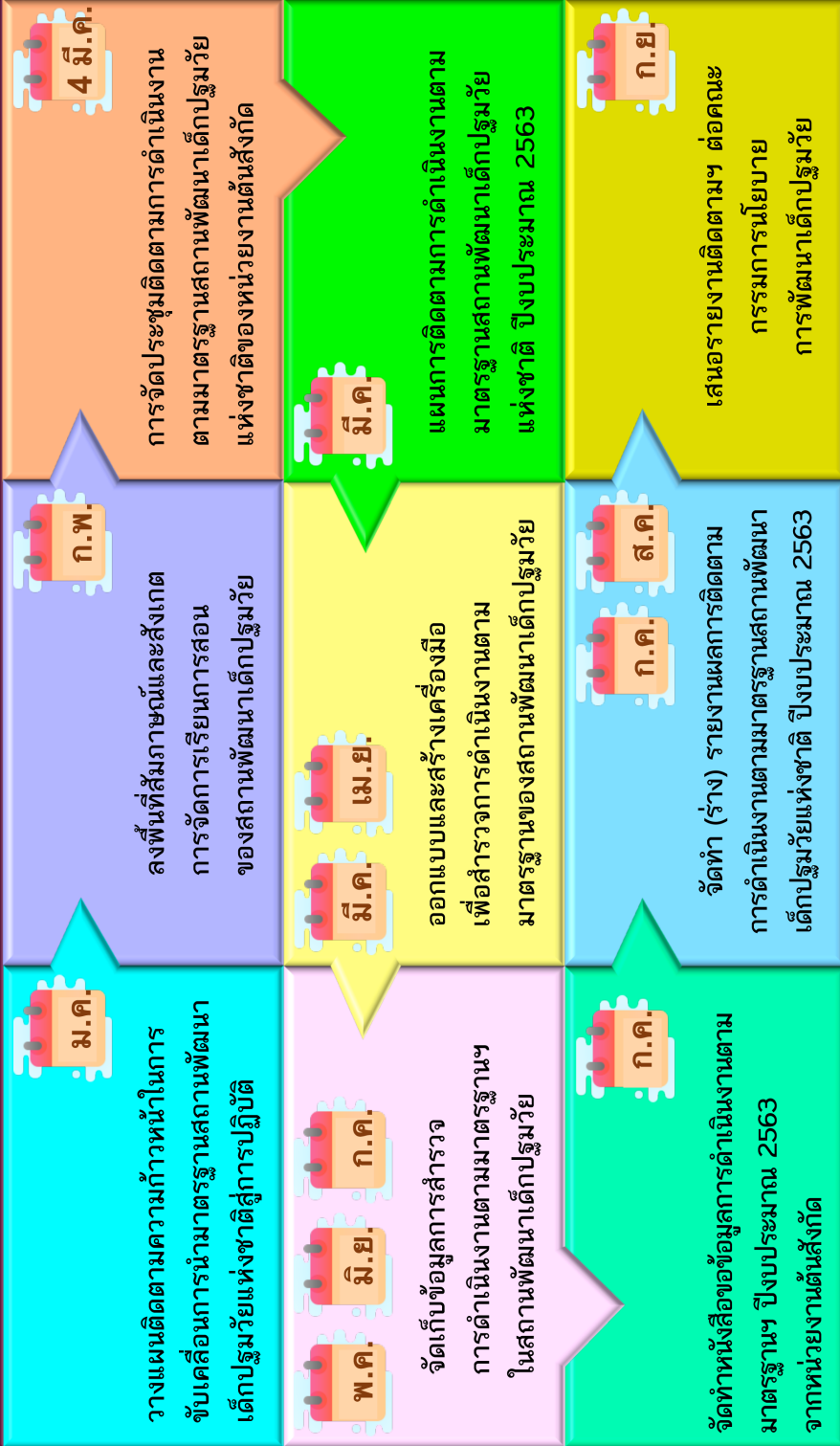
5.3 แผนการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2563

ในส่วนแผนการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563 รายละเอียดดังแผนภาพ

แผนการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ 2563

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562).

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.

กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด
วันพุธที่ 4 มีนาคม 2563 เวลา 08.30 – 13.30 น.
ณ โรงแรมรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

กระทรวงศึกษาธิการ

➤ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. นางสาวนาทิพย์ ชมเชยวงศ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

➤ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. นางสาวโกสุม สุขะเกษตร นักวิชาการศึกษานำนาฎการพิเศษ

3. นางสาวเขมวดี คัมภีรานนท์ นักวิชาการศึกษานำนาฎการ

➤ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

4. นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย รักษาการผู้อำนวยการ

5. นายเกียรติ ฆารเจริญ หัวหน้าภารกิจประเมินและรับรองสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1

6. นางสาวมาลัย ศรีศิริรุ่งโรจน์ หัวหน้าสำนักพัฒนาและส่งเสริมฯ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

➤ กรมกิจการเด็กและเยาวชน

7. นางสาวพรวิมล อุไรสวัสดิ์ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

8. นางสาวพัชรนันท์ ศรีณย์ปิยวัช เจ้าหน้าที่ธุรการ

➤ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

9. นางสาวอลิศรา ภูพระภา นักพัฒนาสังคม

10. นางสาวมาลัย อินแก้ว พี่เลี้ยง

➤ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

11. นายอัฐชัย ดุลยพัทธ์ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

12. นางสาววันเพ็ญ ไผ่งาม นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

กระทรวงมหาดไทย

➤ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

13. นายต้องการ สุขเหลือ นักวิชาการศึกษานำนาฎการ

14. นายชัยธวัช มหาทำนุโชค นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

กระทรวงสาธารณสุข

➤ กรมอนามัย

15. นางนชนวนันท์ สุนทร	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ
16. นายธีรชัย บุญยะสิทธิ์พรหม	รองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ
17. นางสุรีพร เกียรติวงศ์ครู	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
18. นางเปรมฤทัย เกตุเรน	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
19. นางสาวเขมิกา ฉัตรก้องภพ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

➤ สถาบันราชานุกูล

20. นางมธุรดา สุวรรณโพธิ์	ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล

➤ กองส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต

21. นางศจี รุกขวัฒนกุล	นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ

➤ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

22. นางรุ่งกานจน์ รณหงษา	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

กระทรวงแรงงาน

➤ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

23. นายสมพงษ์ คล้อยแคล้ว	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการแรงงาน
24. นางเรืองรอง สัจวิบุตร	นักพัฒนาการเด็กเล็ก
25. นางสาววิตรี โกลม	นักพัฒนาการเด็กเล็ก

กระทรวงยุติธรรม

➤ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

26. นางสาวดวงพร อุกฤษณ์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
27. นางสาวรัชตกุล ชินรัตน์	นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ
28. นางสาวนันทวรรณ ชุงสุวรรณ	นักวิชาการอบรมและนักวิชาชีพปฏิบัติการ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

➤ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

29. นางสาวปภาวดี โพธิ์ถวิล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
30. นางสาวโสธญา คล้ายอุดม	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

กรุงเทพมหานคร

➤ สำนักงานการศึกษา

31. นางนพพร เหมะ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
32. นางสาวอรวรรณ รอดคล้าย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

➤ สำนักพัฒนาสังคม

33. นางรุ่งกานดา พงศ์ธรรกุลพานิช	ผู้อำนวยการสำนักงานสวัสดิการสังคม
34. นางสาวมิรันตี วรอุไร	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

➤ สำนักอนามัย

35. นพ.สมชาย ตรีทิพย์สถิตย์	ผู้อำนวยการกองสร้างเสริมสุขภาพ
36. นางชญาณิชวร ศิริจารวัชรธาดา	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

กระทรวงกลาโหม

➤ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

37. พันเอกฐานิส โพธิพันธุ์	รองผู้อำนวยการกองพัฒนากำลังพล

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

➤ กองบังคับการอำนวยการ

38. พันตำรวจโทสมชาย กาละวงศ์	สารวัตรฝ่ายอำนวยการ 7

ภาพบรรยากาศ

การประชุมติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐาน
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.อำนาจ วิชาญวัตติ	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สุภัทธร จำปาทอง	เลขาธิการสภาการศึกษา (ธันวาคม 2561 - กันยายน 2563)
ดร.อุษณีย์ ธีโนศวรรย์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา (มีนาคม 2559 - กันยายน 2563)
นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

พิจารณารายงาน

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา (มีนาคม 2559 - กันยายน 2563)
นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
นางพัชราพรรณณ ฤกษ์ภูจินดารุ่ง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และจัดทำรายงาน

นางสาวพิกุล กันทะวัง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
----------------------	-------------------------

ประสานการจัดพิมพ์

นางสาวอโณทัย สุขเจริญโกศล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
---------------------------	-------------------------

พิสูจน์อักษร

นางสมพร พรวิกุลรัตน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวอโณทัย สุขเจริญโกศล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์	นางพัชราพรรณณ ฤกษ์ภูจินดารุ่ง
นางสมพร พรวิกุลรัตน	นางสาวพิกุล กันทะวัง
นายธีระพงษ์ คำรณฤทธิศร	นางสาวศนิชา ภาวโน
นางสาวสุภาพร แข่งสมุทร	นางสาวอโณทัย สุขเจริญโกศล
นางสาวแววดาว อุทิศ	นางสาวรุ่งทิพย์ มานะกิจ
นายพงศธร ยุติธร	นายชิษณุ วิทยุพันธ์
นางสาวจิตาภา กรุงแสนเมือง	นายธนยศ ชูปวา
นางสาววิชชุตา ต้นพรม	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 เลขที่ 99/20 ถนนสุขุมทัย แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 02 668 7123 ต่อ 2498, 2499
 Website: www.onec.go.th e-mail: earlych.oec@gmail.com

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 39/2563
ISBN 978-616-270-271-6

